Контрольный экземпляр

Массе а мехкийн пролетареш, вІашагІкхета!

Серло

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувла 1923 шера дения ● ЕРА, 16 ОКТЯБРЬ, 1980 ШУ. ● № 124 (6254). ● Мах 2 кепик.

Дукха ха йиса адамаш истори чуьхь керда зама хьайийлла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиина 63 шу диза. КПСС XXVI съезда сийна йолаьчу социалистически яхь кхы а бокхагІа низ лу Сийлахь-Боккхачу Октябра цІей дездаро. Берриге советски нах санна Нохч-ГІалгІайчон къахьегамхой а доккхий толамаш дехьа накъабохх цу цІейна. Республика промышленносто продукци мехкала яккхара шіс бетта план 101,3 процент кхоачашъйй. Хасттема хала хьалаш хиннадела а юртбахкарча къахьегамхоша шоьш ца кхобеш болх барах караГІдьннад кхашкарча кертторча культурай кьунчьам дикагІча канашкаи ца бойташи чуэце. Советски нахьа сийлахьче къахьегама мах беш, уж хестабеш КПСС Центральни Комитето шийн тІехьежамашка йоах:

— Даькъала хийла Советий мехка тургала болхлой класс!

— Даькъала хийла сийдола колхозни шаархой!

— Даькъала хийла советски халкъа интеллигенци!

ПАРТЕ ТІАХЬЕХ

— Советски Союза къахьегамхой! Хlара балха моттиге вйе къахьегама овсарле, эффективность, дикал!

— Сийлеца кхоачашдергда вай съезда хьалхара декхараш!

Советски халкъа хьалхашка декхар оттадеш парти эгера хьалха кхайн шийн денакерча біухошка:

— Коммунисташ! Балха эффективности дикала айара тІехьа деррига халкъе лоаттабена къостама дьала хиле!

КПСС XXV съездо оттаьь Іапаьмате йоккха социально-экономически программа кхоачашъяр деррига советски халкъа юкъара гІулекх да. Цудукъа парте профсоюзашка кхайкаш йоах:

— Советски профсоюзаш! Хьинаре дельа лаца пачьхьалкхени общественн гІуллакхашта доал дача, политически, болхама, социально-культурни дашем къестадеча, къахьегамхой балхен бытон хьапаш тоадеча!

Кагий нахи мехкарийн, шийн ташама гІончен низ бола резерви — Ленински комсомол тІахьех парте знанеш, культура, профессиональни говзал карагйзае, коммунизмана тІехьарь хьинаре, сакхетаме къовсамхой хила.

Советски наха башха-дика толамаш даха низ телар да халкъий доттагІал, Коммунистически партена, цун Ленински Центральни Комитета гонахьа айхле ихотабенна уж хилар. Цудухьа тахан чІоагІа ваьзе болеш тІахц цар:

— Даькъала хилда Советски Союза деррига халкъийн нарадностийн вежарашкь дола доттагІалли йохаргйоаца цхьоагІон!

— Даькъала хийла Советски Союза ленински Коммунистически парти — Советски обществена кулгалдун лостам тоаен низ!

— Даькъала хийла йохаргйоаца партен халкъен цхьоагІе! яха дешаш.

Промышленносте болхлошка, гІишлошъерашка, юрта боахама къахьегарашка кхайкаш парте царна кьалхашка уттаду корта бола хьдда декхараш: производственни низалаш сихагІа карагйзае а цІерех дикагІа пайда эца а, керда техника, прогрессивни технологи хьалхалатта опыти сихагІа балха юкъехкхьо, производственни низалаш объекташи шоай ханнахьа хьаньаь яха, дика, кхом беш, хІанзарча технически лардаь тІа гІишлош кьатъе, юрта боахама механизаци химизаци, лаьтташта мелиораци яра тамлаш сихъе, производствена специализаци концентраци елга дегІанхуьйла, лаьттех, техникех, удобренеех, эрригача материальни ресурсех кхом беш пайда эца, лаьттанцерен кьайбайн продукци дукхагІа яккха, къахьегам вІаштІехьбаккхарен кердача технологен прогрессивни методашта шерагІа хиъ тела.

Советски Союза гражданашка кхайкаш парте тІахьех:

— Лора в е апсам е ше социалистически доалахье! Мехка рузкьаш дика пайда эца, вай Іалам лорада!

Балха тІа дисциплине йолеш, хььнара къакьегаш, хІаман кхом беш, производстве дог лазаш хlара сагъ хилараx дукхагІча дахьа тийша да вай толамаш, парте вайна хьалхашка оттадь декхараш кхоачашдер. Цудухьа парте йоах:

— Советски Союза къахьегамхой! Къахьегама дисциплина чІоагІъе, хlара балха минут лорае! Кхом беш эффективнегІон пайда эца металлах, бийдалех, доагорах, электроэнергех!

Дог гІоздоахача Сийлахь-боккхача Октябра денна накъадолхаш шийн ленински интернациональни политикана тешаме йолча Коммунистически парта дІайха моаршал дахьйт коммунистически болхлойн партешка, социалистически мехкий халкъашка, колониальни лоаьа кІалкара а дахина къаман гоІаман социальни прогрессан тІехьа денала къовсам лоаттабеча халкъашка.

Шийн машарерча арахьарча политикана тешаме йолча Коммунистически парта дунен халкъаш тІахьех:

— Дунен халкъаш! ЛеррагІа къовсам лоаттабе ядерни дукха нах боабеча кьыче герзий деррига тайпанаш хьа ца дем соцадера, пачхьалкхашта юкъерча отношенешка низ юкье ца кхехьаре тІехьа!

«Ан» США агрессивни ядерни стратегена!

Советски нахьа, дунен тІарча эрригача прогрессивни адамаш дегаш урауттадеш дек тахан а дешаш:

— Даькъала хийла Советски Союза машар беза арахьара политика!

— Даькъала хийла вай сийлахь-йоккха Даьзе — Советски Социалистически Республикай Союз!

— Ленина байракха кІал Коммунистически парте кулгалдеш коммунизм котъялорга, дІахьалашкаяьа доила!

НОВ. К. АМИЕВАНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Плана заданеши социалистически декхараши кхоачаштдеча доккхий производственний толамаш дахарах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла Амиева Кемисана — Нохч-ГІалгІай жилищно-коммунальни боахама министерства «Чечингремстрой» треста Гудермесски ремонто-тІишлон управлене штукатура-маляра.

НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

г. Грозный,
1980 шу, 8 октябрь.

Советски Союза къахьегамхой! Хlара балха моттиге лакхъе къахьегама овсарле, эффективность, дикал!

Толаме кхоачашдергда вай съезда хьалхара декхараш!

(КПСС ЦК ТІахьежамашкара).

СЪЕЗДА СИЙНА

КПСС XXVI съезда кийчо еш чакхъяха оттаьча йоккхийча мероприятеша дегаш урааттадь йолча Ленина ордени лелаоча «Грознефть» яхача производственни объединене бурув тохара балхий Грозненски управлене мехкдаьтта лохарий бурув деттача хьалха латтача бригадаша лаьрхІал 10 пятилетка тІехьарча шера заданеш тар ма лу дикагІен сихагІен кхоачашъе. Съезда сийна оаха тІанйцад доккхагІдола социалистически декхараш: пятилетка ханал хьалха — 25 декабре кхоачашъе, планал совгІа 1400 метр бурув тоха, 1981 шера хьалхарча 2 бетта планал совгІа 180 метр бурув тохек 35 эзар сом пачхьалкхен ахча кходен. Планал совгІа кІеж етта 1 скважина дІаяла. Укх пятилетке Даьхенна 800 эзар сом кходе. 1981 шера а Шуликина методагІа дІахо яхь лелас. Масала, УВР-е шерра кийнш латт пятилеткаи тІеххьарча шерен заданеш а производственни планаш а деррига технико - экономически хьокхамашта — бурув тохара, балхашка дІалодар лохдара, авареши, осложненеши, браки йоцаш болх бара, мехкдаьтта запасаш хьагучаяхара ханал хьалха кхоачашъяр духьа лелаю социалистически яхь. ХьинарегІа болх белга — бурув деттача бригадай хlара коллектива, хlара бурувдеттачун - мехкдаьтта лохачун деллз.

Сентябрера бурув тохара план 101,9 процент кхоачашъяй УВР-о, кхоачашдаьд кхыдола технико - экономически хьокхамаш а. Бурув тохара балхашка дІалодар 200 эзар совгІча сома лохдаьд алхха бурув деттача 4 бригадо. Геттара дика баьб болх опыт йолча буровой начальникаша—кагирхой хьехамчаша кулгалдеш йолча хьалха латтача бригадаша. Тийрка аьтта оагІорахьарча № 140 йолча нов. А. Н. Булгакова кулгалдеча бригадо сентябрера план 198 процент кхоачашъяй бурув тохара. Шу хьалоладелча дена пачхьалкхенна 160 эзар совгІа сом кходаьд бригадо. ХІьта нов. А. А. Никулина кулгалдеча Тийрка аьтта оагІорахьарча № 144 йолча бригадо бурув тохара план 200 процент кхоачашъяй сентябре, шу хьадоладелча дена 370 эзар сом кходаьд. Сентябрь бетта бурув тохара план 131 процент кхоачаш а яь 335 эзар сом пачхьалкхенна кхолаьд нов. Х. Д. Гадаева кулгалдеча бригадо. Иштта шоай сентябрьски планаш дикка тІехкхоачашъяй нн. Ш. У. Тарамова № 148, В. Г. Луганске № 145. Е И. Ильичева № 142 йолча а кхыча а бурув деттача бригадаша.

Лакхе цІераш яьхача бригадаша дукха болх баьб бурув тохара технологи эргайоахаш тоаяра, коллективашкн къахьегамен технологически дисциплина чІоагІъяра. Укх шера — пятилетка чакхйоалача шера къаьстта чІоагІа уйла тІайохийт тха мехкдаьтта лехараша къахьегама овсарлен производства экономически эффективности лакхъяра. ХІанзле а эхе шера планал хьалха лаьна йолх бурув детта бригадаш Из деррига а вІаштІехьдаьннал цар хьинар ца кхоеш къахьегарах, балха тІара авареш, осложненеш, брак геттара кІезагъярах, буровой оборудованега шийн низ ма кхоачча болх байтарах, технологически процесс эргайоахаш тоаярах, Нохч - ГІалгІайчевен Советски Союза кхыча районашкен Іоаль бурув тохара опыт юкъекхахьарах.

Иштта пакъаболх бурув тохара балхий Грозненски управлене бурувдеттараш — мехкдаьтта лехараш Сийлахь - боккхача Октябра 63 шу дизарац КПСС XXVI съезд хьаеллача денца.

Д. ГАБАЕВ,
Грозненски УБР вокх кхагІвола инженер.

ТІатеIIа коартолий хьувкъам чуберзабеш ба Назрановски района «Экажевский» совхоза кхаш леладераш. ХІанз Хидриев Къурейша кхелъраш я чуаташ яраш.

Хьаькха коартолаш гулъеш боахкарашта юкъе овсаре болх бу Гагиева Любаси Экажева Лидаси. Юкъера лаьрхІача шиъ балха норма ю царех хlараме дийнахьа.

Дика ба хьувкъам. Хlара гектара тІара 120 центнер коартолаш чулхь, план 110 центнер йолаш.

Иштта дика хьувкъайир коартолаш Евлоев Хьажбикара кулгалдеча звенос а.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): «Экажевский» совхоза коартолаш лохьаеча къаьстта дика къахьегаш бола Гагиева Люба, Экажева Лида, коартолаш кхееча звеной кулгалхой Хидриев Къурейш, Евлоев Хьажбикар.

И. ПЛИЕВА сурт.

ГУЙРЕ КХАШКА

Статистически управлене кхаьчача даннех 13 октябрь хьатІаихоачаш республика колхозийн совхозийн къахьегамхоша чуйицай 12,6 эзар гектара тІара хьажкІаш. 13,7 эзар гектара тІара генараш, е планагІа чуэца деанчох 75 процент. Дуга 6290 гектара тІара чуденад, план 94 процент кхоачаш а еш, шекара свеклаш — 5666 гектара тІера, из культура чуэцара план 62 процент кхоачаш а еш.

ТІатеIIа лард йоллаш я тІадоагІача шера куртболча хьувкъама. ХІанале гурахьа дув ялат дІадийнад, е планагІа доагІачох 70 процент, хІаьта аьба ахара план 38 процент кхоачашъяй.

Генараш чуийна дьаькад Надтеречни районе. ТаргІа ба из болх чакхбанкха Грозненски, Малгобенски, Урус-Мартановски районашкара къахьегамхой.

Гудермесски районе план 93 процент кхоачаш а еш 8010 гектара тІара хьеккад дуга.

БАЛХАШ СИХДЕ ДЕЗА

Хьайбаш Іангара дахара Шалински района боахамашка миштта кийчо ю хьожаш хилар укх деношка тха рейдан бригада.

«Курчалойский» яха совхоз. Меца Іа даккха дезаргда цу боахама хьайбай. Ча, екъа силос, кІезиг-дукха йол мара ца укхааа Іалашъяь. Из деррига доакъар кхоачам хиллал а дац. Фуд цун бахьан?

Соакка ноябрь бетта мара йиалинзар цу боахаме ферма. Хьалхе оттаьча планагІа севооборота юкъе ца лхьарах дІайийпар доакъара лаьрхІа культураш. Цудухьа найседенад из иштта.

— Хlара килограмм доакъар учете а йиш цунах ма хулла дикагІа пайда эцаш болх ца бича кхы де хІаьи долаш дац тхо. — йоах совхоза директора М. Халидова.

Іай хьайбаш кхабара хlанзе а рацион оттаьй боахаме. Доакъар хьайбашта кІезига кхоачаш хургдале а тайп-тайпара а дика хьоанал йолаш а хурга. Иштта, ча кийчде лерхІ витамини баьцин хьоар, доакъара брикеташ етташ, Іанарца кІаьддеш. Из гІуланх чакхдаккха совхоза къахьегамхой вІаштІехьдоале тамаш я. ХІана аьлча, сентябрь бутт чакхбоалаш болх бе йолаяла езаш хиппача доакъар кийчдеча цехе хІанз а лард мара еллац. Цу гІуллакхах бала хиина, сатем байна совхоза кулгалхой а хьайбаш леладераш а хувзаро кордагІбахаш «Чечинколхострой» объединене Шаларча МПМК-а гІишлошъераш.

Декъа лаьттар укх шера ахка. Дукха хьувкъам баланзар доакъара кхеьча культураш. Цу хьалашка доархІаме да доакъара пайдана мел йола культура хьаккхар. Цунин цхьана, цхьайола культураш мегаш хилаш доакъара цхьацца минеральни хlамаш а етташ лаьрхха уж кийч ца йича. Цу гІулакха доакъар кийчду цех эш. Из гІуланх ма доагІа бхетале а курчалоевцашта ма хулла сихагІа доакъара цех хьае а декхарийла ва Шаьларча МПМК-а начальник А. Акбиев.

Геттара во хьал долаш яр ферма помещенеш а. ГІишлон материалаш йолаш уж иштта тоаергья. меттаоттаергья ховш бацар совхоза кулгалхой. Из дош дийцар совхоза партком директора цхьана яьча заседане. Цу гІуллакха къаьстта бригада вІашагІа а елла совхоза низаца тоае лаьрхІар ферма помещенеш, кхичахьара дергдолча гІо-ковньостелга а це хьожаш. Шифер йоацаш, битума тІа толь а йилла хьадир тховнаш, хьалха тиша улгаш. Хьу юкъе а йохийташ тоадир кораш, неІараш, хьаьш.

РЕЙД

Фермана хий хьатІадоаладара доц къоастаде къаьстта хала хилар. Низ бола насос а латташ фермана гаьна йоаццаш бурув теха хий доагІаш моттиг яр. Цхьабакъда, из хьатІадоаладе йиш йолаш дацар турбаш ца хилча. ТІехьара, дукхача шерашка долча культурни даьгІенашка цхьан хана лаьтта хиннача тишъеннчарех пайда эца лаьрхІар. ХІанз уж хьа а ена ферма помещенешта хий хьатІадоаладеш латт. Из болх совхоза специалисташа шоаш беш ба.

Ферма помещенеш хьайбаш чуоттадара дерригача доакъошка кийча хилийтара хІанзчул тІехьагІа де дезар— корашта кизгаш, помещенешта кІир тохар, эшача басар хьаккхар, коа Іайна нувхаш дІаяхар. Цхьабакъда уж балхаш чакхдаха сихлуш яц цу гІулакха вІашагІъеллача бригада коллектив.

Сатийна Іе йиш йолаш яц ха. ХьатІадоагІаш латт Іа.

Ала хlама дац, дукха балхаш даьд курчалоевцаша ловццача хана хьалха тесса йита хиннача ферма помещенеш тоаеш, меттаоттаеш. Цунца цхьана, «Предгорный» совхоза къахьегамхоша цу юкъа кхы а дукхагІа де карагІдаьннад.

Дика тоаденна латта Іасилгаш бІаргадайча мара тешанзар тхо Іаьсий лелаеча помещене тхоаш хиларах. КІир теха пенаш, дом гІоттаргбоацаш хий а теха нув хьекха кІийле, кораш тІа уж мел да дІаоттадаь латта лаьрхха кьаг яшкашна дІадегІа зизаш — иштта лостам баь я помещени. Чукьа Іасилгашта ашача боарамагІа дІайха я. ТІа пІена кІай халат дийха лел Іаьсий кхедеш Фатима Эдилова Лаьа Нормаьъаьш [illegible] хила дезача.

деатеъа Іасилг кхезу цо. Иштта дукха уж доллаше хийцца кхоаю из царна эша доал де.

— Юрта боахама болхлой Ерригсоюзни Ди хьатІакхоачаш хьайбаш Іангара даха кийчо еш мел эшар даь даккха дош лелладар совхоза коллектив. Низ дІакхоачар деш къахьийга лаьрхІар толамца кхоачаш а дир, — йоах совхоза паркома секретара Л. Хункерханова. — Цудухьа эшс тахан а тхоай мел дола 807 бежан помещенешка дІачуоттаде йиш йолаш да тхо.

Цул совгІа, хьайбаш Іангара дахара цу совхоза къахьегамхоша шоатта доакъар а Іалашдаьд. Масала, ферме аргІаш а даь дІаоттаьй ворхІ бІаь тонн йол, кхал я кІоагашна елла сенаж а. хІаьта силос — кхо эзар тонн, ча ворхІ бІаь эткъа тонн кийчдаьд.

ХІанзе я йоакхо еш ба совхозе бІаьсти йоаллаше а хьайбашта моша доакъар хилийтара Цу гІулакха укх гурахьа дІайийнай кхо бІаь гектара тІа рапс. люцерна дІайийна кхаш пхи бІаь гектарага дІакхоачадаьд.

Дукха ха я цу боахама къахьегамхоша симментальски фух дола довхан леладу. ТІехьа тІайоагІача хана дукха шура луча Іаьржа-боархача фух дола довхан леладе лерхІ цу боахаме. Уж киевски областера доаладергда укх деношка.

— Цу фух дола доахан леделга керда гІулакх хургда тхона. Дукххьашха хала хила а мег. Цхьабакъда, хьалхара халонаш эшае тха низ дІакхоачаргхиларах теш со. йоах совхоза директора Л. Хасбулатова. ХІана аьлча царна Іунал дара опыт хІанзе а теркам тІабахийта Іомаеш ба тха специалисташ а хьайбаш леладераш а. ХІанз боахаме хьаеш я хьайбаш кхабара бІарча комплекс. Из болх геттара эсала бу А. Нанахаева кулгалдеча кхоалагІча СМУ-е.

А. УЦИЕВ,
Шалински района халкъа тІахьожама комитета штате воаца инспектор.

С. МАДАЕВ,
«Грозненский рабочий» газета корреспондент.

М. ХАМАТХАНОВ,
тха спец. корр.

Сийле хийла хьалхалаттарий!

КПСС обкома бюро, НГІАССР Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обком хьежай промышленноста предприятей, гІишлошъяра, транспорта, бувзама, торговле, бахача наха бытовой гІулакхаш дара [illegible] хьалхарча яхье 1980 шера шіс бетта [illegible].

КПСС XXVI съезда сийна яьрачча социалистически яхье котъяьннераш а лаьрхІа, КПСС обкома, НГІАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома кхараре кара тела ЦІе байракхаши дипломаши луш республикански газеташ тІарча Сийлен улга тІа яхай.

Районаш:

Хьалхара моттиг хьожаяьй ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНА;

ШоллагІа моттиг— СТАРОПРОМЫСЛОВСКИ, УРУС-МАРТАНОВСКИ, НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ районашта

КхоалагІа моттиг— НАУРСКИ РАЙОНА.

Производственни, Іилман-производственни объединенеши управленеши

Хьалхара моттиг еннай

Ленина орден лелаена «Грознефть» производственни объединенена;

ШоллагІа моттиг еннай

«Грозэнерго» районни энергетически управленена;

Нохч-ГІалгІай гІишлошъяра управленена;

№ 7 йолча треста Грозненски монтажни управленена.

КхоалагІа моттиг еннай

Грозненски швейни производственни объединенена;

«Центроспецстрой» треста Грозненски монтажни управленена;

«Чечингражданпроект» институте.

Предприятеш:

Хьалхара моттиг еннай

Старогрозненски бурув тохача балхий управленена;

«Красный молот» завода;

СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически заводе;

«Промавтоматика» яхача Іилман-производственни объединене опытни завода;

ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» заводе;

«Оргтехника» Грозненски производственни объединене «Электроприбор» завода;

радиотехнически завода;

ацетонови завода;

Ведински мехлесхоза;

Грозненски электромеханически завода;

Нохч-ГІалгІай шекара завода;

химически реагентий карабулакски завода;

Нохч-ГІалгІай транспортни управлене № 1737 автоколонна;

«Грознефть» объединене УРС-е коллективашта.

ШоллагІа моттиг еннай

«Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завода;

Гудермесски медицински инструментий завода;

Технологически транспорта Ташкалински управленена;

Грозненски даьтта доаккхача завода;

Грозненски чьагІара-чачучни комбината;

Назрановски трикотажни фабрика коллективашта.

КхоалагІа моттиг еннай

«Терек» яхача мебельно-дьу чакхйоахача производственни объединенена;

«Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальни завода;

«Пищемаш» завода;

«Дружба» яхача фабрика;

Шелковской райпищекомбината;

Грозненски междугородни телефонни станце коллективашта.

* * *

КПСС обкома бюрос, НГІАССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо белгалдаьнхар, КПСС XXVI съезда даха ма доагІара пакъадахара шерра социалистически яхь йоаржаьча производственни объединеней, промышленноста предприятей, гІишлошъяра, транспорта, бувзама, торговле, бахача наха бытовой гІулакхаш деча коллективаша производства эффективности берригача балха дикали тоеча белгтала толамаш даьхалга.

Промышленни продукци маьхала яккхара шіс бетта план 101,3 процент кхоачашъяй, планал совгІа 14,4 миллион сома маьха маьхала яьккхай из. Къахьегама овсарле лакхъяра план кхоачашъяй.

Цунца цхьана КПСС обкома бюропа, НГІАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома хетачох КПСС городскойи районни комитеташа, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, цхьайолча министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхоша халкъа боахама планаши тІанйца декхараши толаме кхоачашдара социалистически яхьах боагІача тайпара пайда эцац.

Цахадаш планашта корректировкаш яр бахьан долаш цхьайолча предприятеша укх шерара производственни заданеш кхоачашъяр шеко йолаш да. Масала, дІабахача йис бетта продукци маьхала яккхара план алхха 55 процент мара кхоачашъяьяц цементни заводо, ялата продуктай управлене — 46 процент, дулха комбинато — 51 процент, Нохч - ГІалгІай карьероуправлене — 71 процент.

Оттаьча ассортиментагІа продукци арахецара планаш кхоачашъяц дукхача предприятеша. Халкъа боахама дІа ца луш лисед дукха бензин, дизельни доагор, парафин, кирпичаш, цемент, вІашагІъелла аьшкабетон, кхыйола гІишлон материалаш, хІаьта иштта наха эша цхьадола товараш. Из бахьан долаш кхоачашдаш договорни декхараш, телхаю плановни пачхьалкхена дисциплина.

Къахьегама овсарле лакхъяра заданех лоархІаьяц 13 предприяти, царна юкъе я ялата продуктай управлени, гІишлон материалийн гІишлон индустрен Аргунски комбинат, Грозненски вышибетонни хІамай завод, металлотара завод, кхыйраш. Цу хьокхамах йола план кхоачашъьяц Грозненски, Советски, Шалински, Надтеречни районаша.

Цхьайолча предприятеша арахецача продукцега дІадодар дукхагІа хиннад.

Дукхача предприятеша арахеца продукци дика яц, брак яр, доагора - энергетически, материальни, финансови, къахьегама ресурсех леррІа пайда ца эцар бахьан долаш доккхий зенаш хул.

Шенхаштта кхоачамбоацараш да тІишлошъеча организацей балха юкъе. ГІишлон-монтажни балхаш дара план 87 процент мара кхоачашъяьяц.

Бахача наха бытовой гІулакхаш дара задани кхоачашъелга 1,7 миллион сом тІехьалус.

КПСС обкома бюрос, НГІАССР Министрий Совето, облсовпрофо, ВЛКСМ обкомо парте городскойи районни комитеташ, юххьанцара партийни организацеш, министерствай, объединеней, управленей, предприятей кулгалхой декхарийла баьб КПСС XXVI съезда даха ма доагІара накъадахара йоаржаяьча социалистически яхье шіслу кхоачамбоацараш дІадаха. 1980 шера а бІарччача пятилетка а декхараши планаши толаме кхоачашъяра къахьегама коллективаш сарцагІъяхара берриге партийно - политически болх тІаберзабе.

Профсоюзий обкомаша, предприятейи организацейи кулгалхоша КПСС XXVI съезда даха ма доагІара накъадахара яьржача яхьа кулгалделга тоаде деза, уж даим кьежа беза декхараш миштта кхоачашду, хан-ханнахьа итогаш е еза, дикагІйола опыт вІашагІа а тохаш шерагІа йоаржае еза из ерригача коллективашка, болх беча хlара сагага дІакхачийтар духьа, яхье баьннараш белгалбахара моральни а материальни а поощрене еррига формех пайда эца беза.

Парторганизацешка — отчетни хоржамаш

БОЛХ КIЕЗИГ-ДУКХА ТОАЛУШ БОАГIА

Беррига советски нах санна, кердача толамашца КПСС XXVI-ча съезда накъабахар духьа хьинаре къахьегаш я МагIалбика районера «Алханчуртский» совхоза коллектив. Укх деношка совхоза коммунистий отчетно-хоржамий собрани хилар. Собране доклад яьча парткома секретара нов. Б. Джанхотова белгалдаьккхар, совхоза коллективо партийни организаце кулгалца планаши социалистически декхараши кхоачашдара укх шера бархI бетта тIаггIертта къовсам лоаттабаьлга.

Совхозе болх беш я кхоъ цехови парторганизаци. Отчетни юкъа парте хьанийцараш кхо саг мара вац. Царна юкъе цхьа кхалсаг я. Укх тIеххьарча ханналца кIезига льй укхаза партийни собранеш, парткома заседанеш, цехови парторганизацей собранеш. Парткомо тIахьожам эсала лоаттабаьб цу гIуланга.

Парткомо хIана шиъ болх планагIа бу: де лаьрхIа гIулакхаш ханнахьа кхоачашду, беррига коммунисташ тIадехна гIулакхаш долаш ба, дукхагIчар уж дика кхоачаш а ду. Царех ба цхьоалагIча отделене цехови парторганизаце секретарь Карданов Георгий, «Знание» общества юкъарча организаце председатель Цуров Тухан, агитатораш Эльжаркиев Рубен, Хасиев Мухьмад, иштта кхыбараш.

Цхьабакъда, царца цхьани парте Устав телхадеш, шоай декхараш лерттIа кхоачаш ца деш бола коммунисташ а ба совхозе. Царех ба Льянов Султан, Ткачук Владимир, Сагов Юсап — уж собранешка а политзанятешка а хилац, юрта бохош дола малар а меле «балха хул». Парткомо укх тIеххьарча хана коммунистий бехктокхам лаххбаьб, лоарзагIа бувлараш цIенхаштта жоп дех, партийни поручениш, Уставо дIадехар коммунисташа миштта кхоачашду, партийни собранешкен парткома заседанешкен дувц, цхьабараша къаьст-къаьста беседаш ю.

ЧIоагIа йоакхо ю парткомо лоархIамеча производственни участкашта керте коммунисташ оттабара. Иштта, укх тIеххьарча хана цхьоалагIча бригадана кулгалде вахийтов хьалха юрта Совета председатель хинна Эльжаркиев Рубен, шоллагIча бригадана керте оттаваьв парткома член Дарсигов Муса, доахни леладеча бригада бригадироалла вахийтав Льянов Хьусен. Ни. Эльжаркиевен Дарсиговен кулгалдеча бригадаша ялаташ кхедара планаш кхоачашъяьй.

Коммунистий хьалхленца беррагача къахьегамхой хьинар айдар чIоагIа лоархIам болаш да, аьлар докладчика. ХIаьта кулгалхой-коммунисташ эгтара хьалхе шоай коллективашкарча болхлой барт-цхьоагIо чIоагIъяра, цар уйлаш, планаши социалистически декхараши кхоачашдара тIаерзаяра йоанхо еш хила беза. Из гIулакх дика вIаштIехьдоал кулгалхоша гIожал йоацаш, болхлошца Iимерза болаш, ленински стилагIа кулгалдеш хилча. Кхерабе а ца гIерташ, сийдоацача а ца боакаш хила деза кулгалхочун нахацара гIулакх. Цу тайпара гIалаташ совхоза кулгалхоша директора Цечоев Лячас я вокккхагIволча зоотехника Аушев Ахьмад-хана а шоашкара дувлийташ хилар белгалдаьккхар докладчика, хIаьта из хIама дIахо йодичахана парткомой коммунисташеи ловргдоацилга дIа а хайтар.

Йайна ма харра, хьалха дулха доахан кховбаш хиннача «Алханчуртский» совхозах 1979 шера «Чеченингушвино» объединенена чуйоагIа комсий совхоз яьй. Из бахьан долаш совхоза декхараш а планаш а хувцаеннай. ЦхьайтталагIча пятилетке совхозе хилийта лаьрхIай цхьа эзар гектар комсаш, хIаьта хIанзалца дIаегIараш 105 га мара яц. Совхозо кийчбе беза комсаш лелаяра говзал йола болхлойи специалисташи, комсий участкаш, бригадаш тIачIоагIъе еза, комсаш лелаеча болхлошта лургдолча алапеи нормайи хоадам бе беза.

Комсашта лаьттаж дIакъоастадарца дувзаденна да ялатий хьувкъам лакхбергбола накъаш лахаиза дарг ца хилар а.

1980 шера дикка хувцаденнад ялат дакхара гIулакх — план тIехкхоачашъяьй. План 3260 тони йолаш, совхозо лькхай 3875 тони, цох 118,9 процент хул. Юкъера хьувкъам а болча ялатий 21,9 центнер ба цхьан гектара тIара, планах 19,4 йолча. Из кхы а дукхагIа хила а тарлора, йоах докладчика, нагахьа санна цхьан беттага кхачвалца дIаьх ца а деш 10—12 дийнахьа вай ялаташ чуэцилга вIаштIехьдаьккхадаларе. Дика толам баьккхаб совхозо укх шера доакъар кийчдеча а.

Иштта генараш хьажкIаши пачхаьлкхенна дIадалара плани социалистически декхараши тIеххоачашде лерхI совхоза коллективо. Бакъда, хьайбаш леладеча хIана а хIама хувцаденнадац. Эсала бу укхаза болх: деннеи бийсанеи кхоабача доахашна дулх тIакхетара план кхоачашъяьяц, дукха доахани Iаьсийи дов, продукцега дIабоала мах лакха ба. Доакъар дукха доаду. Доахан леладеча 8 бетта 144 эзар сом зе хиннад совхоза.

ЦIенхаштта кхоачамбоацараш да автотракторни парка, стройучастка балха юкъе. Техникана с евча ремонта план яц, оатхалий. Доагора учет лелац, укх шера хьалъе ялча гIишлошта хIанз а финансировани хьайийллац.

Харжархой накъагIа совхоз декхарийла яр укх шера централни улицагIа сердал яла, бархI квартира йола хьехархой цIа тоаде, автогаражагара школе кхачалца гIашлой никъ билла, котельнера школе йоовхал йода трасса тоае. Царех цхьаккха хIама кхоачашдаьдац совхозо, хIаьта Iь тIакховчаш латт. Хабарах дергда яхараш дукха да, чакхдаьхараш кIезига да. Уж дерригa кхоачамбоацараш нийсдалара бахьан парткомо цу гIуланкашта боаггIача бесса тIахьожам ца лоаттабар да.

Къаьстта дийцар собране парткомо, рабочкомо, комсомола комитето наха кхетам балара дувчох.

Иштта белгалдаьхар идейно-политически балха юкъе дола кхоачамбоацараш а. Эсала лел из болх комсомолцашта юкъе (секретарь коммунист Льянов Iийса).

Совхоза рабочкомой дирекцеи кIезига ю болхлой собранеш, цига цIенхаштта дувцац балха ха зехьа йоаярах, совхоза рузкъа лорадарах, балха овсарле лаккхъярах. Собране чIоагIа критика йир уж лакхе дийца кхоачамбоацараш хилийтарах профсоюза, комсомола комитеташта, совхоза администрацена.

— Тха скотникашка шин говр мара яц, — аьлар бригадира Х. Льянова. — уж а гIийла йолаш, халла мара дIалелаш яц. Цудухьа, доакъар хиннахьа хьакхаьхац доахание, уж меца хул.

Ткъо шу да аз хьайбаш леладеча болх бу, хIанз санна эсала хиннадац скотникий гIулакх цIаккха а: чуIе моттиг яц, бIайка кхача бац. Доахан Ачалкхерча довкъаш а латт, юртгара цига балха дIаахa а юха цIаахa а транспорт хилац, радиои керда газеташи журналаши-и хьехаде а дезац. Балхара бовда гIерташ хала сецабу оаха скотникаш.

ЙоагIаш критика йир тхона доклада тIа, аьлар цхьоалагIча бригада цехови парторганизаце секретара Карданов Георге. Вай дикача толамашца чакхдаккха деза ер шу. ХIана вьлча вай отчетно-хоржамий собрани хул XXVI съезда вай чуйийна накъадолхача хана. Цудухьа тхоай декхараш кхоачашде гIерташ хьадоагIа тхо. Цхьабакъда, партийни а боахама а балха тIа хIама а цхьадола кхоачамбоацараш да. Цехови парторганизаце коммунистий дисциплина лоха я, цхьаболчар парте Устав шоашта тIадехна декхараш кхоачашдац. Царех ба коммунисташ Ткачук Владимир, Льянов Султан, Хаматханов Салман. ХIаьта болаш ба е цехови организацета а, е парткомага а ца хоттаж, партийни учетера дIа а ца болаш, дукха чеяккха кхьча республикашка ухараш а. Иштта наха коммунист — ветеран Халухиев Iалихан.

Собране белгал ма даккхара, гIожали шоайла дIаюха дувца куст доаца къамаьлаш дIа а даьха, совхоза коллективашкара гIулакхаш тоаде деза, балха дисциплина лакхъе еза. Производственни участкай, бригадей кулгалхой декхарийла ба болх лерттIа вIаштIехьбаккха.

— Вай партийни а боахама а балха тIа хиннача кхоачамбоацараштеи гIалаташтеи вовай еррига уйла тIаерзае еза вай тахан, — аьлар шоллагIча бригада бригадира Дарсигов Мусас. — Ялат хьувкъийтара план бригадо кхоачашъяьй. Хьувкъам кхы а лакхагIа хила тарлора комбайнаша болх дикагIа баьбаларе: уж каст-каста йохаш, дIаотташ эша латташ йоацаш, еха латташ моттигаш дукха хулар.

— Совхоза къахьегамхошта а берригача юрта бахархошта а эшача гIуланахий кIезига йоакхо ю юрта Совето, парткомо, совхоза администраце, — аьлар пенсионера Шадиев Iаддарахьмана. — Укх юрта бани яц, дукха дийцад из доаш. Бани е йолаь латта шоллагIа шу да. ХIанз а ъ яла дага дац. Кхо эзар гаргга саг волча юрта лор вац. Юртара райцентре лелаш автобус яц. Телефонаши радиои болх беш йоаца кхоалагIа шу да. ДогIа дийлхача хана машинаш лелача новкъа ваьлча кертага кхачалца хоттаж тох, хIаьта новкъара ваьлча, гонга кхачалца хоттала вода. ГIашлой никъ бац, кхьметтел школе ухача берашта а. Электрически сердало йоацаш дукха бахархой ба юрта. Района а республика а организацешта хьалхашка оттаде деза уж дешаш.

— Тахан вай вIашагIкхийттад партийни организаце а совхоза коллектив а баьча балха лоархIам бе, — аьлар совхоза директора Цечоев Лячас. — Къаьстта во лел укх шера хьайбай боахамера болх. МалагIа бахьан да из? КIезига пайда луш доахан да совхозо доаладаьраш. 7 бутт совгIа ха дIаьннай цхьанкха пайда хьа ца боалаш уж кхоабаш латта. Укх шера Iодаь Iаьсий хьалхедаьчул тIеххьагIа мара пачхьалкхенна дIадала доахац совхозага. Юртарча бахархоша доахан хьачу ца делча пачхьалкхен план кхоачашъе торо йоацаш я совхоз.

Еррига коллективи бахархойи оарцагIа баха беза цу гIулакха. Доклада тIа сона ль критика нийса я. Ма хулла совхоза партийни организаце кулгалца совхоза болх тоабе хьожаргда тхо.

Лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара тIаберзабаь хьадда социам тIаийцар собране. Херкар керда партком. Парткома секретаралла хержар Джанхотов Бек-хан.

И. БАРАХОЕВ,
тха штате воаца корреспондент.

ЛАКХБЕ КОММУНИСТИЙ БЕХКТОКХАМ

Наьсарерча ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» яхача завода къахьегамхоша дика болх баьб иттлагIча пятилетки дийлагIча шера. Цул совгIа 1979 шера йиьлагIча квартале а укх карарча шера а промышленни предприятешта юкъе хьалхара моттиг яхарах Нохч-ГIалгIай обкома, Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦIе байрах еннай цу коллективана. Карарча шера бархI бетта кланал совгIа маьхала яьккхай 367 эзар сома маьха продукци. ДIадахача шерачул къахьегама овсарле лакхъеннай 7,4 процент, заводо арахецача кхаь продукцена еннай дикала Знак. Заводе 500 совгIа саг ва ши-ший производственни планагIа болх беш.

Дукха болхлой, инженерно-технически балхаш дераш ба укхаза экономически знанеш Iомаеш. Укх шера цу дешаро чулаьцав заводера 700 совгIа саг. Царна экономика йовзийта ца Iеш производства чура резерваши кхоачамаши хьагутадахаа царех пайда эца а Iомабергба уж. Интернациональни, атеистически кхетам балара заводе болх беш я лаьрххIа методически совет. 87 коммунисти 5 КПСС членалла кандидати ва заводе болх беш. Царех 20 совгIа коммунист ва пропагандиста декхараш кхоачашдеш. Иттаж коммунисташ ба социалистически яхье хьалха латтаж а из гIулакх вIаштIехьдоаккхача хьинаре дакъа лоацаш а.

Пропагандисташтеи политинформатораштеи юкъе кIезига бац опыт йола, политически кхетам лакха бола нах. Царех ба пропагандисташ А. И. Албогачиев, Х. С. Тамасханов, агитатораш А. М. Котиев, Х. А. Хазбиев, политинформатораш М. О. Даскиева, И. И. Штаров, иштта кхыбараш.

Доккха социалистически декхараш тIаийцадар коллективо пятилетка укх тIеххьарча шера. Къахьегамхоша шоай торонашка а хьежа «ТIехьабуьсараш боацаш бе болх» яхача девизагIа яхь а лоаттаеш вай кердача Конституце яхо шу дулача ден сийна тIаийца декхараш толамца кхоачашдаьд. 200 совгIа саго шоай пхе шера йола планаши социалистически декхараши тIеххоачашдаьд. Иттаж коммунисташ ба социалистически яхье хьалха латтаж а из гIулакх вIаштIехьдоаккхача хьинаре дакъа лоацаш а.

ХIаьта а отчетни доклад яьча партийни бюро секретара С. Муталиева а цул тIехьагIа къамаьлаш даьча коммуниста а къаьстта уйла тIа а йохийташ, дийцар завода болхлошта карагIа доалаш дисачох, партийни а боахама а балхи тIа нийслуча кхоачамбоацарех, уж сихагIа дIадахара а дIахо болх тоабара а де дезарех.

Собране белгал мадаккхара, завода коммунистех берригаш а бац шоашта тIадилла гIулакхаш лерттIа кхоачашдеш. Партийни собранешка ца ухаш, хан-ханнахьа членски взносаш дIа ца телаш, политически а экономически а дешарь зама тешна хьа ца ухаш бола коммунисташ болаш ба. Царех ва финансово-сбыточни отдела начальник Б. Тангиев, механически цеха начальника заместитель С. Гетиеханов, инженер-конструктор М. Эсмурзиев, ремонтно-механически цеха токарь А. Борщевский, инструментальни цеха вокккхагIвола мастер А. Щеглов, дукха кхыбараш.

Лоха я заводе планови дисциплина а. Цу гIулакха бехке я технологически отдел. Цар шоай ханнахьа дIалац технологически картаеш, чертежаш, лерттIа хьажаш оборудованега. Цудухьа лоху арахецача продукце дикал а. Укх шера бархI бетта заводо доадаьд 1728 сага-ди. Каст-каста латта сеца станокаш, кхыйола оборудовани.

ДикагIа болх бе йиш йолаш яр администраце гIулакхашта тIахьожам лоаттабеш йола комиссеш. Цхьабакъда цар цхьан шера ши заседани мара яьзар. Цу комиссешта цун членаша а тесса битар шоай болх. Цу гIулакха а бехке я партийни бюро ший ханнахьа цу дешан оарцагIа ца яларах, царгара доагIача тайпара доагIар ца хаттарах.

Иштта, ледарло ярах бувца боагIа комсомольски организацешта кулгалдеш бола коммунисташ Ж. Льянов, Н. Богатырев, М. Мальсагов, Т. Халгуев, кхыбараш. Мела болх беш хьабоагIа халкъа тIахьожамхой, «Знание» общества, ДОСААФ юкъарчара организацеш. Эсала чакхдаьхар отчетно-хоржамий собранеш цехови партийни организацешца, завода управлене, № 43 йолча цеха, центральни заводской лабораторе, къахьегамеи алапеи отдела. Цу гIулакха бехке ба коммунисташ Х. Албогачиева, Л. Аушева, Л. Местоева, Б. Беков.

Уж кхоачамбоацараш дIадахара кIезига йоакхо еш хилар партбюро а цеха коммунисташ а. Цунах дийцар собране къамаьл даьча коммуниста гIишлон-отделочни машинаш еча участка токара Я. Сагова, электрика Ю. Сергеева, лекальщика А. Котиева, комсомольски организаце секретара М. Яндиева, литейно-прессови цеха наладчика Б. Точиева, механически цеха токарно-фрезерни участка бригадира А. Могушковас, кхыбараша.

Шоай балха тIа карагIдийнарех дийца ца Iеш къаьстта кхоачамбоацараштa теркам тIаэзар токара Сагов Йовкъана.

— Заводера оборудовани, станокаш тишъеннай, йоацаш я запасной оатхалаш, инструментальни цехо ханнахьа телац эзараши. Балха тIа дукха нах хувцалу, — яхаш дувц цо дIахо. — Завода кулгалхой лерттIа хьожаш бац тхона фу эш, ладар чуухаш тоабеииа латт тхов. СалаIа моттиг йоллаше а ахац салаIа, йоацаш я стадион.

Собране къамаьл даьча лекальщика Котиев Ахьмади дийцар социалистически яхь йоархаири заводе беча балхах лаьца. Болх беш я советаш, хьехамчий советаш. ХIара квартале бригадашта, цехашта, участкашта юкъе латтача социалистически яхьа итогаш ю. Хьалхабаьнараштa завода карара карa тела ЦIе байрах лу, ахча премеш тел.

Цхьабакъда, аьлар цо, дукха да кхоачамбоацараш а. Шиъ салоIа зона я вай, транспорт яц яхаш болхлой цига дIакхувлац, болх беш яц художественни самодеятельность. Уж дерригa кхоачамбоацараш дIадаха оацагIъяла еза профсоюзни организаци.

— Доккхий социалистически декхараш тIаийцад завода коллективо, — аьлар завода директора Зурабов Мухьмада. Дукха я вай балха тIа гуланхаиза йола торонаш, кхоачамаш. Царех цаI да вай болхлошта вIаши тара йола профессеш Iомаелга хIанз а тIехьа доагIача тайпара вIаштIехьа ца даккхар. Болхлой технически кийчо лакхъяра эшар дац вай. Цудухьа каст-каста йох станокаш. Ши бIаь болхло ца тоъарах литейно-прессови механически цехашкара цхьайолча станокаша дийнахьа шин сахьата мара болх бац. Цхьабола болхлой балхаш тIа дIачIоагIбе хала даьле а уж хувца ца балийтара мел эшар ду ала йиш йолаш дац вай.

— Ший ханнахьа дIаяхийтац кийчъяь яьна продукци, цудухьа завода зе хул. ХозрасчетагIа болх беш кIезига къахьегамхой ба. Цехашка а отделашка а цхьана бе безаш бола болх шоай ханнахьа шоайла дагабувлаш вIаштIехьбахац. Из гIулакх бIарга ца гуш бац цеха начальникаш, керттера инженер. Уж ледарлонаш дIаяха карагIдоаларе 20 процент совгIа лакхлургбар вай беш болча балха боарам.

Лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара тIаберзабаь хоадам болаш социам тIаийцир собране. Хержар керда партбюро, цун секретаралла хержар Муталиев Салман.

С. АЛИХАНОВ.

РЕСПУБЛИКА ИНДУСТРЕ БОАХА ГIА

1980 шера ийс бетта республика промышленносто пачхаьлкхен план кхоачашъяра итогех бола Нохч-ГIалгIай АССР статистически управлене хоам

Нохч-ГIалгIай АССР промышленноста болхлоша, КПСС XXVI съезда баха ма боаггIара накъабахари иттлагIча пятилетка план ханал хьалха кхоачашъяри духьа шерра социалистически яхь а йоаржаь, 1980 шера ийс бетта план кхоачашъелга Iалашдаьд продукци маьхала лакхара боарамаш дукхагIйола изделеш арахецаран.

1980 шера ийс бетта план республика бIарчча хьанийцача продукцена реализаци яра боарама 101,3 процент кхоачашъяьй, цу дакъе: республика Министрий Советага доал долча промышленноста 102,2 процент.

Промышленноста къаьст-къаьстача доакъошка 1979 шера ийс беттаца нийсйича продукци дукхагIа хьаьнаб укх боараме:

Электроэнергетика	— 1,7 процент
Мехкдаьтта чакхдоаха промышленность	— 4,0 процент
Машинашъери металлах оатхалашъери	— 6,3 процент
Хьуна хьу чакхйоахен промышленность	— 8,5 процент
Яйга промышленность	— 10,2 процент
Микробиологически промышленность	— 11,7 процент

Продукци маьхала лакхара боарама план кхоачашъяьри продукци дукхагIа хьаьйри хьахьоех предприятешкарча укх даннеша:

	1980 ш. 9 бетта план кхоачашъярна процент	[illegible]
«Грознефтеоргсинтез» яха производственни объединени	100,5	104
Ленина орден лелаю «Грознефть» яха производственни объединени	102	99,0
«СевКавнефтегазпереработка» яха производственни объединени	102	96
Карабулакера химреагентий завод	102	102
«Красный молот» завод	100,7	107
«Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене «Электроприбор» яха завод	103	104
«Промавтоматика» НПО опытни завод	104	105
«Пищемаш» завод	101	106
ГI. Ахриева цIерагIа «Электроинструмент» завод	103	106
«Трансмаш» завод	101	99,8
Грозненски ремонтно-механически завод	100,7	108
«Нефтехимзапчасть» яха Грозненски завод	101	102
Электромеханически завод	102	104
Гудермесски медицински инструментий завод	105	102
«Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завод	102	108
Экспериментально-механически завод	100,9	105
«Автоспецоборудование» яха опытно-экспериментальни завод	100,6	103
«Грозэнерго» районни энергетически управлени	102	102
«Терек» яха Нохч-ГIалгIай производственни мебельни-хьу чакхйоаха объединени	103	111
Хьун боахама министерство	102	103
Цементни завод	75	71
Грозненски аьшкабетонни конструкцей завод	100,8	97
ГIишлой материалийи гIишлой индустреи Аргунски комбинат	100,4	101
Назрановски трикотажни фабрика	101	114
ХIамаш тега производственни объединени	101	106
Грозненски кога гIирсий фабрика	101	108
Грозненски дулха комбинат	104	75
Шурий промышленноста Нохч-ГIалгIай производственни объединени	102	97
«Консервплодоовощ» яха Нохч-ГIалгIай производственни аграрно-промышленно-торгови объединени	101	87
«Чеченингушвино» яха Нохч-ГIалгIай производственни объединени	104	86
Ацетонови завод	105	112
«Чечингушстройматериалы» яха производственни объединени	103	102
Кхачан промышленноста министерство	103	104
Меттигерча промышленноста министерство	101	112

«Планировани тоаярен боахама механизмо производства эффективности балха динамикали лакхъяра еш йола воздействи чIоагIъярен хьакъехьа» КПСС ЦК-еи СССР Министрий Советеи баьча социамга хьежжа республике нердача хьалашка болх бе йолаялийтай кхоъ промышленни предприяти: «Трансмаш» завод, Электромеханически завод, «Терек» яха Нохч-ГIалгIай мебельни-хьу чакхйоаха производственни объединени.

1980 шера ийс бетта чакх цу предприятеша нормативно-цIена продукци хьаяра миштта кхоачашъяьй хьахьоех укх даннеша:

	[illegible]	[illegible]
«Пищемаш» завод	105	111
Электромеханически завод	108	111
«Терек» яха Нохч-ГIалгIай производственни мебельно-хьу чакхйоаха объединени	102	106

Республика промышленни предприятешка чакхъяьхай общественни производства эффективности берригача балха дикали лакхъяра тIаерзаь мероприятеш.

Промышленни продукце керттера тайпаш хьадар хьахьоех укх даннеша:

	[illegible]	[illegible]
Электроэнерги млн. кит-сахьат	2176	100,2

Газ млн. куб. м.	1951	99,4
Бокат эзар тони	25,0	106
Мехкдаьтта аппаратура эзар тони	12,9	96
Насосаш	645	116
Скважинаш караерзаяра эша цементировочни агрегаташ	531	104
Тракторни прицепаш — эзар	10,1	102
Трансформаторни подстанцеш	1150	100,0
Электрофотографически аппараташ	1657	97
Электрически инструмент — эзар	177	93
ГIишлошка йохийта кирпич (колхозашка хьеер йоацаш) млн.	136,3	102
ГIишлошка йохийта кIир — эзар тони	32	97
Гипс (алебастр) — эзар тони	6,8	115
Цемент — эзар тони	336	72
ВIашагIъехка аьшкабетонни конструкцеши деталаши эзар куб. м	153	96
Хьу арахоар (колхозаша хийчъя хьу йоацаш) эзар куб. метр	66	86
Цу дакъе гIирсашка йода хьу эзар куб. метр	30	111
Херх хьекха яьнкха хьу (колхозаша яьккхар йоацаш) эзар куб. м	35	96
Дахчан-гамех яь Iовнаш эзар усл. куб. метр	40,4	129
Шаьръяь фанера — млн. кв. метр	5,4	93
ТIехьахьа духаду наьата барзкъаш — эзар	232	124
Чухьнахьа духаду наьата барзкъаш — эзар	5,1	116
Тийга яь хIамаш млн. сом	42,0	100,0
Телата кога гIирс — эзар шар	1452	109
Дулх (промышленносте даьккхар) — эзар тони	6,4	76
Марша хьисапера хIамаш — эзар тони	3,7	88
Пачхьалкхен бийдала ресурсашкара бежана даьтта — тони	840	89
Пачхьалкхен бийдала ресурсашкара генарий даьтта — эзар тони	5,9	92
ЦIенача шурех яь продукци шура лоархIаш — эзар тони	46,4	98,8
Хььапа нахчаш, кIолд а тIахьа — эзар тони	1,6	104
Шакар — эзар тони	1,8	140
Кондитерски хIамаш — эзар тони	3,5	94
Маькхи маькхабулочни хIамаши — эзар тони	36,9	106
Макаронни хIамаш — эзар тони	3,8	100,1
Консерваш — млн. усл. банка	88,1	99,7
Ний — эзар дал	652	70
Металлически менгеш — эзар	18,0	113
Металлически пхьегIаш — тони	185	109
Шарикови авторучкаш — млн.	5,3	98
Бытовой хийне товараш млн. сом	5,6	92
Мебель — млн. сом	21,6	111

БIарчча хьанийцача берригача республике продукци маьхала лакхара план кхоачашъяьлле в, дукхача предприятешка бизза пайда ийцабац производственни низехи кхоачамехи.

1980 шера ийс бетта план кхоачашъяьяц болат, насосаш, цементировочни агрегаташ, дахчан-гамий Iовнаш, херх хьекха яьнкха хьу, кирпичи, гипс, вIашагIъехка аьшкабетонни конструкцеши деталаши, цемент, тийга яь хIамаш, кога гIирс, дулх, марша хьисапера хIамаш, цIенача шурех яь продукци, консерваш, кондитерски хIамаш, ний, металлически менгеш, металлически пхьегIаш хьаяра.

Культурно-бытовой боахамей гIулакхашта лаьрхIа товараш арахецара 1980 шера ийс бетта план 105 процент кхоачашъяьй. Культурно-бытовой боахамей гIулакхашта лаьрхIа товараш арахецара оттаяь задане кхоачашъяьяц Сунженски Шелковской мехкашоаша, мебельни фабрико, бахача наха бытовой гIулакхаш деча министерствана чуйоагIача Гудермесски, Назрановски, Сунженски, Советски райбыткомбинаташа.

Цхьацайолча предприятешка, масала, Грозненски кога гIирсий Назрановски трикотажни фабрикашка, художественни промыслай производственни объединене, Производственни текстильно-галантерейни объединене, Грозненски дулха комбинате шурий промышленноста Производственни объединене, Макаронни фабрике арахеца продукци эсала я, ГОСТ-ага а технически условешка а хьежжа яц.

Республика бIарчча хьанийцача къахьегама овсарле лаккхъяра план 100 процент кхоачашъяьй, дIадахача шера цу ханаца нийсбича цхьан болхлочоа лоархIаш баь болх 1,1 процент дукхагIа хиннаб.

Къахьегама овсарле лакхъяра задане тIеххоачашъяьй заводаша: «Пищемаш» — 5 процент, «Трансмаш» «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни — 4 процент, Ацетонови — 3 процент, Грозненски ремонтно-механически, «Нефтехимзапчасть», ГI. Ахриева цIерагIа «Электроинструмент», «Автоспецоборудование» яха опытно-экспериментальни — 2 процент.

Балха мах нормативно-цIенача продукцега хьежжа бе дийна оттаьча предприятешка 1980 шера 9 бетта план къахьегама овсарле лакхъяра укх тайпара кхоачашъяьй:

	[illegible]	[illegible]
«Пищемаш» завод	105	106
Электромеханически завод	100,9	108
«Терек» яха Нохч-ГIалгIай производственни мебельни-хьу чакхйоаха объединени	102	108

Цунца цхьана, къахьегама овсарле лохъялийтай «СевКавнефтегазпереработка» яхача производственни объединене, цементни, Грозненски генарий даьтта доахача заводашка. Грозненски дулха комбинате, ялата продуктай управлене предприятешка, гIишлой материалийи гIишлой индустреи Аргунски комбинате, гIишлошъяра управленена чуйоагIача Грозненски аьшкабетонни конструкцей заводе, кондитерски фабрике, ний доаккхача заводе.

Товарни продукци хьаярга дIабода мах лакхбалийтаб «Грознефтеоргсинтез» яхача Грозненски производственни объединене, «Терек» яхача Нохч-ГIалгIай производственни мебельни-хьу чакхйоахача объединене, Нохч-ГIалгIай карьероуправлене, цементни заводо, рудни йоаца гIишлой материалаш йоахачеи чакхйоахачеи Карабулакски заводо, Ацетонови заводо, «Консервплодоовощ» яхача производственни объединене.

Объединенешийи предприятейи коллективаша социалистически яхь лелаеча юкъагIа чакхйоах кхы тIа а кхоачамаш лахара, кхоачамбоацараш дIадахара, иттлагIа пятилетка чакхйоалача шера бIарччача пятилеткан заданеш кхоачашъелга Iалашдара тIаерзаь мероприятеш.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНИ.

ОТЧЕТ ЕЛАР

Шелковской районерча Ленина цIерагIа колхоза жа лелаеча цеха коммунисташа шоай собране КПСС Устав кхоачашдарах йолча коммуниста З. Абубакарова отчета ладийгIар. Шоай новкъоста коммуниста З. Абубакарова замечанеш, предложенеш, хьехамаш дир коммунисташа цу собране. Жа ферма заведующи ва из. Цудухьа цун производственни балхах дукха хьадехаш дар собране даь къамаьлаш.

— Коллективана ферма болх массаза а рентабельно хургболаш кулгалде вIаштIехьдаьннадац Абубакарова, — аьлар цо къамаьл деш коммуниста Талубаева. — Чакхйоалаш латта пятилетка а цун тIеххьара шу а хьанийцача планаш кхоачашъяьяц цхьанна а хьокхама: Iоахарий хьачкхедара, тха даккхара жа аз дойтара.

Собране къамаьлаш даьча новкъосташа ферма коллективе социалистически яхь йоаржаяра болх эсала вIаштIехьбаьккхалга белгалдаьккхар. ЛаьрххIа уйла тIайохийташ а практически гIуланхашца бувзам болаш а бац агитационно-массови болх, шерра йоаржаяц колхоза жа Iуй дикагIйола опыт.

КПСС Устав лерттIа кхоачашделга, производственни, балха тIа нахах тешилгеи доагIар царгара хьадехилгеи вIаши кувзилга, жа Iуша юкъе цахаддаш массово-политически болх белга, жа леладерий яхь пайла хургболаш вIаштIехьйоаккхилга, цар низ КПСС XXVI съезда сийленца накъадахара тIаберзабелга Абубакаровгара хьадийхар партийни собране.

Е. ВАСИЛЬЕВА.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIайн АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 январерчу СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указаца хьокъа дуккхача шерашка цIена къахьегарехи къахьегаме карагIдьнарий хам беши СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ЗАВОДСКОИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

В. И. Ленина цIерагIча Грозненски механдаьтта чакхдоахача завода гIолла:

Абдурашитов Олег Ансаяновича — чистильщика.

Баканова Любовь Александровнана — сектора начальника.

Балябина Анна Ивановнана — лаборанта.

Бисултанов Али Бисултановича — грузчика.

Болдырев Игнат Михайловича — пенсионера.

Бондарев Владимир Георгиевича — воиккхагIволча экономиста.

Воробьев Петр Герасимовича — оператора.

Волков Анатолий Алексеевича — оператора.

Галиахметов Лутфрахман Габдрахмановича — коксгрузчика.

Галушак Петр Николаевича — слесара.

Герасимова Валентине Ивановнана — болхлочое.

Гвоздикова Александра Платоновнана — оператора.

Глинникова Анна Михайловнана — товарни оператора.

Головчанская Клавдия Ивановнана — пенсионеркана.

Глыжина Акулина Васильевнана — оператора.

Давыденко Галина Алексеевнана — оператора.

Дубровский Александр Северьяновича — оператора.

Еремина Валентина Ивановнана — оператора.

Еремин Иван Григорьевича — чистильщика.

Ишин Александр Николаевича — токара.

Кесель Александр Петровича — оператора.

Карташова Евгения Кузьминичнана — лаборанта.

Конюшко Валентина Ивановнана — кастелляншана.

Краснах Христина Макаровнана — каменщика.

Лонтионова Екатерина Тимофеевнана — машиниста.

Лукина Валентина Константиновнана — товарни оператора.

Михайлова Валентина Иосифовнана — лаборанта.

Насонова Алла Андреевнана — экономиста.

Николаев Иван Сергеевича — оператора.

Никишин Иван Михайловича — такелажника.

Проценко Мария Андреевнана — няньна.

Прокоренко Павел Александровича — воиккхагIволча инженера.

Пульникова Лидия Ивановнана — оператора.

Редикарцева Елена Даниловнана — лаборанта.

Садреев Гусман Садреевича — водителя.

Сергеева Мария Петровнана — оператора.

Серегина Галина Андреевнана — оператора.

Силютин Владимир Васильевича — электромонтера.

Слободская Валентина Ивановнана — техотдела начальника заместителя.

Спехтина Мария Павловнана — электромонтера.

Тимофеев Виктор Васильевича — проектно-конструкторски бюро начальника.

Тишашева Татьяна Андреевнана — штукатура - маляра.

Тиликенко Нина Петровнана — оператора.

Ушаков Егор Михайловича — машиниста.

Филипенко Ида Григорьевнана — отделе начальника заместителя.

Фомина Нина Алексеевнана — оператора.

Черник Фатьма Загитовнана — товарни оператора.

Ширяева Руфина Михайловнана — установка начальника.

Шевелева Раиса Васильевнана — оператора.

Яшина Анна Дмитриевнана — кладовщика.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене производственно-товарни конторе гIолла:

Бугаева Ольга Ивановнана — оператора.

Буц Иван Михайловича — пенсионера.

Гулюшова Анна Ивановнана — сливщика-разливщика.

Ефремова Татьяна Никифоровнана — болхлочое.

Жукова Тамара Герасимовнана — сливщика-разливщика.

Полтаев Ханафий Абдулаевича — пенсионера.

Петрова Елена Демьяновнана — товарни оператора.

Ситникова Ефросинья Демьяновнана — сливщика-разливщика.

Степанова Мария Степановнана — электромонтера.

Тепленко Вера Яковлевнана — электромонтера.

Титкина Лидия Федоровнана — товарни оператора.

Халова Олимпиада Владимировнана — оператора.

Чавдарова Надежда Дмитриевнана — сливщика-разливщика.

СССР 50 шу дизаре цIерагIча грозненски химически заводе гIолла:

Бебра Петр Васильевича — слесара.

Бруй Александр Юльевича — лабораторе начальника.

Брук Инга Борисовнана — лабораторе начальника.

Вагнер Зоя Константиновнана — машиниста.

Кандыбина Зинаида Александровнана — аппаратчика.

Нердикошвили Вера Васильевнана — аппаратчика.

Кирсанова Пелагея Михайловнана — йоккхагIволча медсестрана.

Клишенков Николай Осиповича — слесара.

Коновалова Валентина Александровнана — аппаратчика.

Кочегина Людмила Иосифовнана — аппаратчика.

Мельников Дмитрий Кирилловича — поездни составителя.

Павлов Сергей Куприяновича — машиниста.

Полищук Николай Степановича — слесара.

Тарасова Павлина Ефимовнана — ОТК контролера.

Юдина Нина Иосифовнана — грузчика-разгрузчика.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене Центральни прибороремонтни мастерске гIолла:

Фадеева Ольга Сергеевнана — маляра.

Нохч-ГIалгIайн гIишлон управлене Грозненски вашнобетонни конструкцией заводе гIолла:

Байсултанов Салахьа — пенсионера.

Ивашов Иван Сергеевича — пенсионера.

Осипова Евдокия Трофимовнана — пенсионеркана.

Фирсов Георгий Романовича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIайн АССР прокуратуре гIолла:

Вартазанов Владимир Георгиевича — юкъарча надзора отдела прокурора.

Грозненски радиотехнически заводе гIолла:

Анохина Серафима Семеновнана — экономиста.

Василенко Таиса Марковнана — машиниста.

Воробьев Петр Тимофеевича — слесара.

Григорьян Екатерина Ивановнана — йоккхагIволча диспетчера.

Грицева Мария Ивановнана — слесара.

Кобышева Мария Семеновнана — грузчика.

Корнюшенко Александра Михайловнана — балхаш дIанийсдечоа.

Левинец Вера Кузьминичнана — обработчицана.

Мельникова Дарья Авдеевнана — гальваника.

Мишина Мария Захаровнана — экономиста.

Науменко Ираида Петровнана — лакировщицина.

Пенькова Лидия Алексеевнана — слесара.

Пуляева Энгелина Андреевнана — бухгалтера.

Рыжкова Мария Степановнана — кладовщика.

Симоник Анна Ивановнана — диспетчера.

Тимошина Александра Александровнана — машиниста.

Турчина Тамара Васильевнана — слесара.

Фокотов Михаил Никоновича — пропускни бюро начальника.

Чукина Тамара Васильевнана — обработчицана.

Щербакова Просковья Гавриловнана — слесара.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене водоснабжене, канализаце, дIаухна бIехха хиш цIендара йолча управлене гIолла:

Афанасьева Антонина Васильевнана — товарни оператора.

Бавадина Ольга Георгиевнана — товарни оператора.

Матченко Любовь Михайловнана — товарни оператора.

Митрошкина Нина Степановнана — оператора.

Назаренко Нина Матвеевнана — товарни оператора.

Никитина Мария Васильевнана — насосни установка машиниста.

Рашитская Евгения Ильиничнана — насосни станце машиниста.

Рукинова Надежда Федоровнана — товарни оператора.

Сенькина Роза Гавриловнана — насосе машиниста.

Халилулина Бибинюра Ибрагимовнана — товарни оператора.

Широкова Евдокия Яковлевнана — оператора.

«Чечингражданпроект» институте гIолла:

Даровская Александра Афанасьевнана — переплетчицана.

Котлицкая Любовь Евгеньевнана — архива заведующицана.

«Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене гIолла:

Маслов Георгий Ивановича — шофера.

Садыков Николай Яковлевича — шофера.

№ 2 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте гIолла:

Кочерьян Семен Арменаковича — вулканизаторщика.

Сергеев Алексей Петровича — шофера.

«Грозэнерго» РЭУ специализированни аIашагIтехача автобазе гIолла:

Тюренкова Марфа Семеновнана — уборщицана.

«Жилгражданпроект» яхача треста № 8 йолча гIишлон-монтажни управлене гIолла:

Самойленко Мария Ивановнана — йоккхагIволча инженера.

Нохч-ГIалгIайн гIишлон управлене специализированни гIишлон-монтажни управлене гIолла:

Зимирева Антонина Николаевнана — асфальтировщицина.

Жимерински Ростислав Григорьевича — асфальтировщика.

Грибкова Мария Михайловнана — асфальтировщицана.

Нохч-ГIалгIайн гIишлон управлене дешаре комбинате гIолла:

Ересько Валентина Федоровнана — йоккхагIволча бухгалтера.

«Грознефтехимремстрой» тресте гIолла:

Батаев Мутица — бетонщика.

Гайдук Григорий Матвеевича — плотника.

Денисова Александра Михайловнана — электросварщика.

Егоров Николай Ивановича — слесара.

Кистерев Илья Сергеевича — асфальтировщика.

Костылев Алексей Иосифовича — слесара - монтажника.

Липаренко Анатолий Давыдовича — асфальтировщика.

Максимова Аграпина Федоровнана — болхлочоа.

Межидов Iимрана — бетонщика.

Музычкин Илья Михайловича — плотника.

Ноярузова Падам Гебатовнана — каменщика.

Федоренко Мария Васильевнана — пенсионеркана.

Филатова Мария Никифоровнана — электросварщика.

Ширяева Мария Георгиевнана — штукатура - маляра.

«Монтажтермоизделия» яхача треста Грозненски спецуправлене гIолла:

Стаюзова Антонина Дмитриевнана — изолировщицана.

«Кавказэнергомонтаж» яхача треста Кавказски монтажни управлене Грозненски прорабски участке гIолла:

Турин Иван Петровича — слесара.

Юртаев Петр Филипповича — электросварщика.

«Севкавнефтегазпереработка» Грозненски ремонтно-наладочни управлене гIолла:

Ведмеденко Павел Афанасьевича — слесара.

Ибрагимов Алду Абдулаевича — оператора.

Черноиуров Петр Карповича — слесара.

«Чечингаз» производственни управлене гIолла:

Курбанов Леча Ибрагимовича — хаьхочоа.

Михайлова Анна Кирилловнана — слесара.

Нохч-ГIалгIайн цIеналлон управлене ЖКК гIолла:

Варейкина Анна Антоновнана — уборщицана.

Михеева Анна Ивановнана — болхлочоа.

Грозненски горпищеторге гIолла:

Депутатова Пелагея Самойловнана — йоккхагIволча продавеца.

Нахпуровa Рива Абрамовнана — йоккхагIволча продавеца.

Панкова Феодосия Георгиевнана — кассира.

Стукалова Наталья Ивановнана — продавеца.

Грозненски столовей тресте гIолла:

Бардина Мария Петровнана — лоточницана.

Городницина Екатерина Николаевнана — болхлочоа.

Бесханова Хасимат Хасуевнана — уборщицана.

Пирогова Анна Ивановнана — продавеца.

Колхозни рынкай республикански управлене гIолла:

Боброва Александра Лазаревнана — уборщицана.

Висаитова Тайбат Исаевнана — уборщицана.

Гамаева Рукъета — уборщицана.

Давыдова Мария Ивановнана — пенсионеркана.

Джабраилова Анна Трофимовнана — кастеляншана.

Кочетова Клавдия Васильевнана — маркировщицана.

Куликов Степан Петровича — иадарашта волча воиккхагIволча инспектора.

Луганская Любовь Ивановнана — кладовщицана.

Магомедхаджиева Азмана — уборщицана.

Силаева Мария Дмитриевнана — контролера.

Сонов Николай Алексеевича — Старопромысловски рынка заведующицина.

Сычкова Елизавета Алексеевнана — контролера.

Тесленко Сергей Сергеевича — дворника.

№ 6 йолча сайрийнарча школе гIолла:

Ильина Мария Ивановнана — дворника.

№ 1 йолча юкъерча школе-интернате гIолла:

Богданова Ирина Павловнана — воспитателя.

«Грознефтеоргсинтез» яхача объединене медсанчаста № 4 йолча горбольнице гIолла:

Куркова Валентина Степановнана — рентгенлаборанта.

Чехранова Нина Никитичнана — медсестрана.

Заводской РОВД-ъа ведомственни йоццача охрана отделе гIолла:

Авсютенко Анна Гавриловнана — хаьхочоа.

Биева Мария Павловнана — хаьхочоа.

Васильева Ольга Дмитриевнана — хаьхочоа.

Воронсбихер Александр Эммануиловича — хаьхочоа.

Губанова Ольга Андреевнана — хаьхочоа.

Крылова Серафима Ивановнана — хаьхочоа - контролера.

Овирина Ульяна Захаровнана — хаьхочоа.

Проскурова Ираида Петровнана — хаьхочоа.

Черныщова Анна Гавриловнана — хаьхочоа.

«Спортлото» Къилбаседа-Кавказски управлене гIолла:

Боброва Александра Лазаревнана — ...

Ивашина Валентина Парфеновнана — йоккхагIволча инструктора.

Лобова Надежда Андреевнана — инструктора.

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА:

Грозненски почтамте гIолла:

Авдеева Мария Федоровнана — почтальона.

Лебедева Мария Никитичнана — оператора.

Нестерова Пелагея Григорьевнана — почтальона.

Тыртышина Александра Антоновнана — пенсионеркана.

Нохч-ГIалгIайн бытовни производственно-техническо управлене материально - технически снабжене конторе гIолла:

Ермолова Евдокия Ивановнана — склада заведующицана.

Х. Нурадилова цIерагIча Нохч-ГIалгIайн пачхьалкхан драмтеатре гIолла:

Любчанская Фаина Григорьевнана — контролера.

Хакимова Хьава Султановнана — актрисана.

Нохч-ГIалгIайн радиотелецентре гIолла:

Макаренко Таисия Петровнана — инженера.

«Чечингкоммунэнерго» яхача республикански энергоуправлене гIолла:

Терехов Иван Федоровича — пенсионера.

Нохч-ГIалгIайн АССР статистически управлене гIолла:

Бухавцева Антонина Петровнана — пенсионеркана.

№ 1 йолча Грозненски пассажирски автотранспортни предприяте гIолла:

Сволевская Евдокия Яковлевнана — графиката йолча контролера.

Холодова Валентина Васильевнана — контролера.

Нохч-ГIалгIайн транспортни управлене гIолла:

Дальниченко Николай Ивановича — диспетчера.

Лавей Федор Никандровича — отдела начальника.

Пономарев Леонид Федоровича — диспетчера.

Хьун бахаман министерстве гIолла:

Попандопуло Константин Дмитриевича — пенсионера.

«Севкавсовхозмонтаж» треста № 661 йолча Грозненски специализированни дIа-юха лелача механизированни колонне гIолла:

Боров Заурбека Мурата — начальника.

Никифоров Николай Васильевича — слесара.

Теплинский Иван Ивановича — мастера.

Шевченко Федор Антоновича — слесара.

НГIАССР моттигерчо промышленноста министерства «Металлист» яхача заводе гIолла:

Дударь Георгий Никитовича — пенсионера.

№ 1 йолча роддоме гIолла:

Авакян Мария Самсоновнана — медицински регистратора.

Рыжих Надежда Григорьевнана — швеяна.

НГIАССР МВД гIишлон - монтажни управлене гIолла:

Гриценко Евдокия Терентьевнана — пенсионеркана.

Грозненски чъагIара-коньячни комбинате гIолла:

Газиева Ваматхан — болхлочоа.

«Грозненский рабочий» яхача издательстве гIолла:

Беринтер Екатерина Игнатьевнана — наборщицана.

Михайлова Ирина Ивановнана — печатника.

Марзоян Розалия Авакоевнана — корректора.

Островская Татьяна Александровнана — наборщица.

Нохч-ГIалгIайн АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатель **Х. БОКОВ.**

Нохч-ГIалгIайн АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **И. ПРАВЕНЬКИН.**

г. Грозный,
1980 шера 17 сентябрь.

ДОЗАЛ ДЕХЬАРА

БархI сахьата массане юкъара забастовка чекхьяьккхий Итале металлообрабатывающи промышленноста къахьегамхоша — мехка болхлой класса хьалхалаттача отрядо. Демократически профсоюзий тIахьехамагIа миллион совгIа сан балхара ца воьлаш сецна. Ша я кестта 14 эзар болхло ФИАТ яхача автомобильни концерна администраце балхара дIаваккха лерхIаш хиларна духьала яь протест.

Забастовщикаша мехкарчу дукхачу городашка митингаш демонстрацеш яй.

СУРТА ТIА: Неаполе митинг йолча хана.

АП—ТАСС тIехьтухуш.

Доттагiала законегIа

Узбекски боамби Ангола лаьтта

— Узбекистана специалисташа хьаьхча хьалхарча шин госхоза опыто тешал ду тха мехка эккаш йола юртбоахама культураш лелаяр сихха дегIадоагIарг хилара, — аьлар дукха ца йоацаш Мануэль Паканира, Ангола Халкъа Республика юрта боахама министра. Цо белгалдаьккхар Ангола кестта шерашера 80 эзар тонн боамби чуяхаьа йиш хургхилар, мохк колониальни доала кIал хиннача хана эттара дикагIа ца хьийкъача шера а 48 эзар тонн мара ца кхихьача.

Яхача замагIа Анголе лийнна гIуланхаш кIезиг-дукха доввараи йиш хулийтаргъя цу африкански мехка цIенача дега тIара Советски мехко дича гIон лоаркIам хетабе.

Карарча шера ноябрь бетта Анголо белгалдоаккхаргда ше йукъаьнна пхи шу дизар. Деррига а эха шу мара дац Iалаьмате хала тIехьале йитта пхи бIаь шера тIалаьтта португальски доал тIерадьйна. Ераш я массехк цифр. Мехка бахача нахах 85 процент юрташка бе бахаш, амма хIама дIаде йиш йолча лаьттах хIана оахаш дар вахха 3 процент мара дац. Йоацаш я кадраш, техника, химикаташ. Iаламо торо хулийт шера массехк хьувкъам чухахьа. Шин лаьттан беркатаца 150 миллион сатага кхоачаш бола нах кхаба торо я Ангола. Амма алхха ялх миллион мара боацача бахача нахага моцал яр. Колонизатораш гIертар юрта боахама эттара дукхагIа пайда луш дола доакъош дегIа ца кхуала. Чубелла беррига хьувкъам дIахьора мехкара. ХIаьта халкъа ла маьхк а баракъаш дара эна боамбо а хилацар. Ангольски лаьттара цоаш дIаболхаш колонизаторашa техника йохайора, плантацеш боагайора, кхаш телхадора. Доккхий зенаш дора США, Англе, Заиро, ЮАР маьхах оттабаь бахкийта хиннача наькъа отрядаша. Фермаш йоассаелар. ЙоархIаш тIаьналар кхашка.

Цу хьалашка массехкел хьалхагIа ангольски халкъа гIонна оарцагIбаьлар советски нах. 1978 шеррехье язйора «Жорнал ди Ангола» яхача газето: «Луандана юкхерча экспериментальни боамбе центре лаьча опытех хьакинкараша тешаду тхо юрта боахамо толамаш доахаргхилара. ДикагIа йола Iилман методаши агроприемаши юкъе а кхуалаш, цIаккха а тха мехка бIарга ца байна хьувкъам кхебаьб советски боамбо лелабераша.

БийцIараш бар Узбекистанера специалисташ. Статья тIа дувцар экспериментальни юртбоахама центрех. Царех цаI, боамбо лелабер. Луандана юкхерча ангольски боамби лелабеча традиционни районерча «Онга-Занга» яхача моттиге яр: воаж, ялат лелалер, Лубанго яхача къулбехьарча города башка гаьна йоацача Умпате. Цу шиъка а центре узбекски агрономашеи Iилмахошеи гIо даьд ангольски доттагIашта хIанзарча техникаца Iалацъяь йола пачхьалкхен юртбоахама предприяти кьае.

Уж госхозаш хьалъеча Генеральни подрядчи хилар Узбекистана мелиорацеи хин боахамеи Министерство. Вахча балха хьалхара итогаш яьча советски делегацеца керте а волаш дукха ха йоацаш Анголе хилар цу министерства кулгалхо министр И. Х. Джурабеков.

— «Онга-Занга» яхача госхозе хIаналехьа а боамби бера карверзаьй 250 гаргга гектар, — дувц И. Х. Джурабекова. — Лаьттаи хьалхагIа цIенкар кIотаргех, баобаб Iалаьмате доккхийча оалех. Цул тIахьагIа капитальни планировка йир, ушалаш хьалйиъкъер, хий дехка сеть йиллар. ГIертагIарча Iама чура насосашца хьачудоалад хий. Ангола истори, хьадоладелча дала эттара хьалха тIабаьннаб укхаза боамби хиш дехача лаьтташка.

Укхаза дIабув кертерча даькъе лай, «ташкентски», сортех бола боамби. Госхое болх беш я советски тракторащ, фу дIадуа машинаш, культиваторащ, боамби цIавбу машинаш — ерригаеста а Ташкентерча заводий маркаш тIалатт. ХIанзарча техникек агроприемаши юкъейоалларо 2—3-за ланхбаьб хиш ца дехача лаьтташка бувча моттигерча сортех болча боамбе хьувкъам а. Цу тIа мехка климато йиш хулийт шера шин хьувкъам чуба. Иштта лела а ду гIулакх «Онга-Занга» яхача госхое. ХьалхагIа январь бетта був боамби. Чуц — июнь болабелнача хана. Ца бутт юкъебаххача хана — шоалгIа був. Цул совгIа, укхаза кхее йиш я хьажкIаш, помидораш, харбизаш - бесташ, коартолаш — хиш дехача лаьтташка юэ уж ерригa культураш соэ дика хьувкъаргья.

Боамба кхашка болх беча комплекса машинаш тIа балхаш деш хIанзарчоа керттерча даькъе Узбекистанера специалисташ ба. Амма госхозе хIанзе а хьайийллай профтехшколе, цига боамби лелаберий говзал Iомаеш 60 сан ангольски кагирхой ба. Цар чIоагIа безам а болаш деш, дукха ха йоацаш а тIехьа беррига Iаьрхи цIона дола нах йоавув ца хош хиннача берригача мехко а санна.

«Умпата» яхача ялат лелаеча госхозе а иштта цIен а даь планировка яьй кхашта, хий дехка сеть йиллай. 400 гектара тIа — укхаза а хиш дехача лаьтташка духьашха — кхею ялатий культураш. Шозза-кхоазза лакхбеннаб моттигерча сортех долча кIа, хьажкIий, хIаьта иштта хабуц, батат, морковка санна долча баьцадаьрий хьувкъам. Агрономаш, ирригатораш, энтомологаш, механизаторащ — тайп-тайпара специальносташ йола советски нах ба укхаза балхаш деш, цоай опыт госхоза болхлошта, гонахьарча юртий бахархошта наматриша дIа а луш.

Госхозе хьайийллай клуб, йолаш я школа а, цига Узбекистанерча специалисташа ангольски хьехархоица цхьана хьех бераштa а кхийначарна а. Хьаьнй механизаторий курсаш, цига маIача нахаца цхьана Анголе эттара хьалха машинаш лелайра говзал Iомаю кхалнаха а.

Кастта советски доттагIий гIонца хьалъергья Анголе кхы а пхиъ госхоз. Уж предприятеш болх бе йолалургья 1981—1985 шерашка — хьалхарча ангольски пятилетка шерашка.

«Советски гIо Iалаьмате боккха лоархIам болаш хиннад тха исторически дегIадахаре, мехко мукъале йоаккхачея реконструкци ечей» — аьннад Антонио Агостиньо Нетос, МПЛА — Къахьегама парти хьальчон кулгалхочоа, Ангола Халкъа Республика хьалхарча президента.

С. ФРОЛОВА,
(ТАСС).

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКАШКАРА

ХОАМАШ

ЭНЕРГЕТИКА ДЕГIАЙОАЛЛЯРА ПЛАН

Югославски специалисташ даьча лоархIамех 1985 шера СФРЮ энерги дIайохийтила шозза гаргга лаккхлургда. Энергетика хьатIадоагIача пхе шера дегIайоаллара шерра пайда ида лерхI кIорагIа. КIора малагаш мехка 20 миллиард тонн я. хIаьта из импортагIа хьаэкхухача мехкаьттал кхоаза дарагIа ба. 1985 шера 60 процент мехкара энергетика шийн энергобийдалца Iалашъе лерхI укхаза.

(АПН).

«СВИТА» КЕРДА ДАР

ХIара шера 43 миллион пар кога гIирс арахец город Готвальдерча «Свит» яхача предприяте. Чехословаке кога гIирс арахецача предприятех йоккхагIъяр я из. Продукце дукхагIа дола даькъа — 24,6 миллион пар — экспортагIа социалистически мехкашка дIаухийт. «Свита» моделераш чIоагIа хьожаш хул модага, хIаьта хIара шера шин тайпара сезонни коллекцеш хьа е ю. Укх шера ерригача категорешка кердалкха лерхI изделей ассортимент. Предприяте арахецаргба Iана лаьрхIа «Памир», «Свиндице», яха «Ламипор» яхача кердача материалех баь керда модни кога гIирс. «Хит» аьнна цIи тилла йола кхалнаькъа туфлеш, шиъ бос бола айраш дола кердача тайпара спортивни кога гIирс.

«Свита» коллектива укх шерара керттера декхар — производства эффективности продукце дикали дIахо лаккхъяр, импортагIа кхухьа бийдал кIезиг а еш. Производственни процессашта рационализаци яра чотах готвальдовски обувщикаша декхар тIейийцад укх шера 68,5 миллион крон ахча кходе.

(АПН).

ОАЛХАЗАРАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМАШ

Укх шера Куба коатIара оалхазараш лелаераша пачхьалкхенна дIадала лаьрхIад шин миллиардал кIезигагIа доацаш фуаш 70 эзар тонн бройлераш. Юрта боахама кхыдола доакъош а санна мехка сихха дегIадоагIа халкъа Iаьдал латтача шерашка коатIара оалхазараш леладелга. Республике хIанз 1959 шера доаккхаш хинначул ворхIазза дукхагIа гулду фуаш, ялхазза дукхагIа доаккх коатIарча оалхазарий дулх.

Партен правительстван планаш кхоачашъяра юкъе доккха дакъа лоац Пинар-дель-Рио яхача провинцерча къахьегамхоша. ТIеххьарча шерашка укхаза хьалъяьй 500 эзар квадратни метр юкъара площадь йола бройлераш кхею хIанзара массехк предприяти. Укх шера хьалхарча ялх бетта провинце птицеводаша фуаш гулдара план 12,7, дулх даккхара план 7,1 процент тIехкхоачашъяьй.

(АПН).

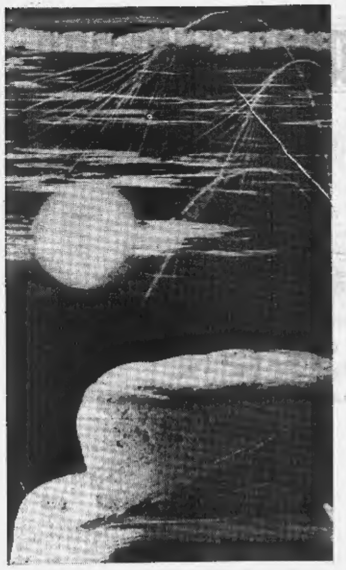

Ялат — халкъа рузкъа.
А. СЕМЕХИНА сурт. ТАСС фотохроника.

Узбекски ССР. Дика хьийкъа бьацадаараш, сомаш, бахчеви культураш чуепай укх шера республика лаьтта леладераша. Цуна дола тешал да укх гуйран деношка укхеза хьайийла «Іалама совгІаташ» яха выставкаш. Царех ваІ хьайийллай Хорезмски областерча тореде Ургенче.
СУРТА ТІА: кипта я узбекски лаьттан наманьршая.
К. АТАЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

Дешархоша новкъостал дир

«Родина», яхача совхозе укх шера чуэцаш да 9 эзар тонн совгІа баьцдаараш 4 эзар тонн совгІа соми. Иззал бола хьувкъам шоай ишаца чуэца кхец болхлой. Царна хІара шера я санна новкъостал деш хилар Грознерча пхийтта школера кийсалгІча классе деша датІа бераш. Веррига а 600 гаргга дешархо вар Грознерча № 56, 60, 42 йолча школашкара совхоза кхачкен бешамашкен болх беш.

Раьза ба совхоза кулгалхой, бригадираш дешархошта, хам бу цар деча новкъостала.

Дика дуwш шоашта гІо даь бераш бригадираша Солнышкинас, Хасбулаева, Милентьевас, Болдыревас. Воротниковас. Цу бригадашна помидораши кІома сибеаи чуэцаш. Іажаш хьабоахаш къахьийтар дешархоша.

Шоай овгІонтахьара совхоза кулгалхой в дика хьоьшар дешархошка. Дийнахьа кхоза дІайха дая хІама хулийтар, массаза а дулх юкъе долаш кийчдаь.

Балхара чубьхкача дешархошка салоІийтар. Цул тІехьагІа спортиеви ловзараш дора: футболах, волейболах, теннисах, шашкех, шахматах ловзар, литературни викторинаш йора.

Бераш тайп-тайпарча темаегІа йола беседаш йора хьехархоша - воспитательша. Лагере хилар политически плакат оттадеш йола конкурс — уж дар машера хетадаь дийкка сурташ. ХІара школо ший плакат кийчдир. Хьалхара моттиг лаьцар № 42 йолча школа дешархоша.

Ю. ЮСУПОВ.

Цхьаккха вицвеннавац, цхьаккха дицденнадац

ЦХЬАН МУГІАРЕ

Дукха дуwш йиш я Халухаев Берса Махьмадах. МагІалбикера дІаболабенна Берлине кхаччалца бІаьха ба цун тІема никъ. Махачкалински пехотни училища чакхъяьккха лейтенанта чин долеш дІаволавелар из.

МагІалбика тІакхоаччача довкъаща латтар 89 стрелкови дивизи. 1942 шера цига дІахьовахир лейтенант Халухаев.

Аьттув болашагІа йола лаккале дІа а лаьца дивизе коммуникаци тІема гІирсаши гуш вагІар моастагІа. Фега каст-каста гучайоалаш цун авиаци, чуеттар бомбаш. Бийсана цахаддаш ракеташца сийрдайоалар гонахьара моттигаш. Вай эскар дІетаІадаь кІалтІаккоса лаьрхІадар немцаша. Лейтенанта батарея лаьттача цхьан моттигера немцашта доаггІар делаьрхІар дивизе командовани. МоастагІашта юкъе 500 метр дІачу а яха лаккале хьалкхара декхар хьалхашка оттадир ротана.

...Бийса. БІарга белла вІелг гургбоацаш бьйде. Рота командира тата доацаш бут ший салтий. Царца цхьана вар Халухаев, старшина Чахоян, связисташ. Довхочун тІема гІирс латта моттигаш мичахьа я хьалхе хайни волча ший командира дош аларга хьежаш яр батарей. Массехк метр мара гаьна бацар уж моастагІий сангара. Немцашта етта йолаелар батарея. ТІехьашка йолавелар корзагІвахьна довхо. Лаккале хьалаьцар рото. Кхоанаш хилар тІема декхар.

Іуйрийна юхаметта баьхкача вай эзаргахьа ниш бола минометаш в етташ вІоашта могарде болалу фашисташ. ХІама хиланзар. ДІевІоагІбеяйбар вайбараш.

Укхаза лоадамбоашаш контузи хиина Берса Мохьмад МагІалбик бахьан дІахо а баьча тІем тІа дизза дакъа лоацаш хилар. Немций хьатІагІертар — вайбараша уж юха беттар. ТІаккхьчар моастагІий оборона йоха а яьтІехьара тІеттаці геттара вай доазонал арабоахаш вайбараш дІачуяха болабенна дий. ТІаккха 526 стрелкови полка батарея командир вар лейтенант Халухаев. Цул тІехьагІа из хилар Кубань, Тамань, Темрюк, Киевская, Абинская, Крымская яхача моттигашка.

Новожерлиевская яха станица. БІаьхача новкъа хьаена батарей укхаза автоматчикашца 11 бронемашина 10 танки кІийлена хайнеий а ца хоwш салоІаш яр. ЦІавхха тІалата дагахьа эрзашта юкъе дІаьечкъа хиннабар довхой. Уж массарел хьалха гучабеьлар батарей комиссара Азаряна. Халухаевна ведда хьатІа а вена цо шорттига хоаш бир: «Немций!»

БІарецІацкъам тохача юкъа уранийккхар ерига батарея. Мишта тІалетача бакъахьа да? Хьежаш йинттача? ХІама хургдац! ТІаккха наргахьа дІа а хьожаь тІаетта команда елар Халухаева.

Болабелар тІом. 40 минута мара бІеьхбеланзар из. Вайбараш котбаьлир.

ЦхьоалагІа Украински фронт. Укхаза тІом беш а Кертторча комзндовас Реверва генерал - лейтенант Кожухов командир вола 10 артиллерийски корпус. Укхаза ва Халухаев а. ХІанз из вац, батарея командир е ма, пометни дивизиова штаба начальник. Халухаев — хІанз капитан. ХІанз из ва корпуса штаба разведотдела начальника помощник. Цига хоза хета хьокаваьвац опыт йола, ший гІулакх дика доwш вола эскар. ДІахо кхы а хургда моастагІа кхам эшабеши техника йохвеши дола тІемаш.

...Сандомирски плацдарм. ХІанз е дага латт из капитана Халухаевна, кхыметтел гІанахьа а духьала ухаш. Массехк дийнахьа, хьаькъалца лаьрхІа уйла еш, цхьакхи дац ца луш кийчвала везаш бар цу плацдармера тІом.

ТІема хьалкашкарча моттигерча къайлагІарча наблюдательни пункте гулбенна багІа деррига эскарий тайпай гІашлой, танкистий, авиаце, артиллере, кхыча разведкай начальникаш. Царна ва Халухаев а. Царна хьалхашка ула карт. Цу тІа дІаязъя еррига даннеш. МоастагІчун эскар, йоккхий топаш, танкаш, кхыдола гІирсаш мичахьа да хьожаш йола разведка я из. Дика болх беш я акустически аппараташ. Укхаза хьатІагкъула «метташ» а. цар лоткъамаш а эш разведчикашта. Деррига а хьадуwш «метташа» хІана Германе доазон тІа тІом беш ба вайбараш. «Гитлер капут»! йоах цар массане а.

Хетаргахьа из яьнна еррига а тІема кийчо. ХІанз болабе метаргба тІом. Фашисташ Іадикъ юцалаш Сандомирски плацдармана! Укхаза шоана дукхагІчарна корорга шоай каша.

Болабелар тІом. Юклача йоккхийча топашта юкъера тІийло хьахоз артиллерийски команда.

— Хетачох пхорч тІехдувл, — оал турмал чу гІолла хьежача Халухаева. Юха а керда команда лу цо. Пхо мийка кхет. ТІаккха юха а команда лу: сихъеш тІаетта.

Сандомирски тІом чакхбьннчул тІехьагІа Лакхехьарча Кертторча командующегара баркал кхоач капитан Халухаевга. Лоацца яздаь: «...Сандомира малхбузен районера моастагІчун йоккха чІоагІале йохайрах...»

ДІахо а хул тІемаш. На хул Берлински операце. Праге цІайттача патриоташта вайбараш гІоде бахача.

Цкъа Тельтов — канала берда йистерча цхьан цІен тІа я хьажаре пункт. Укхаза ва Халухаев а. Хил дехьа доалаш да вай эскараш, тІадеш дов а долаш. Царна долча новкъостала немцашна тІом беш ба вай артиллеристаш. МоастагІий долча моттиге кІур баьлар. Кхы цигахьара герз хьа ца летташ сатем эттар. Вайбараш де доацаш дехьабаьлар. Юха а Лакхехьарча Кертторча командующегара баркал доагІа Халухаевна. ХІаьта цунна тІеккъа хьакхоач тІема орден. ОасгІата листа тІа аьнна:

«Корпуса разведотдела начальника помощник волаш Тельтово каналерча Шпрее яхача хи тІа моастагІчун оборона йохаяра кийллуча а йохаеш а, иштта Берлина районе а дизза дакъа лаьцад капитана Халухаева. Разведка хьовза личин состава котало яккхара тІаерваеш шийна гІадилар кхоачашдеш майра эсар волга хьахьенхад».

ДІахо Тельтово канале хиннача операцех дуwц: «Масала, 1945 шера 29 апреле канала Тельтова районе юххерча довкочоа уллуврча хьажара пункте волаш арт обстрел хинначул тІехьагІа гучабеьнна 200 совгІа бола тиллерийски миномети фаустпатронщикаши сизйераши хІалакбара тІалата ар дивизионашта хьаьктІалца команда енний М. Б. Халухаева. Из бахьан долаш цІенбаь боабаь дІабахаб фашисташ, вай эскаро дІахьалхашна баха никъ а боахкхаш». Цунца белгалдаккха безам ба са: деррига а Лакхехьарча Кертторча командующегара 74 баркал хьакхьачад Халухаевга.

Берлин йоаккхаш хиннача цхьанкха тІемах дуwаргда аз. Цу деноwка йохаьда дІаьккхияр Цейса завод. ХІаьта доха ца деш дисача цхьан цІен лакхехьарча этажа тІа кораййр хьажара пункт е мегаргйола моттиг. Шоай пост хьа а лаьца Іохайшар хьикараш. ТІаккха дага а доалаш Бабич яхача кІаьн салтечо Халухаевга аьлар:

— Хьакал, гой хьона кІалхара хьалгучаюола сердал. ДІахьакал дІарча Іургах!

Бокхьалдар аьлча, я а яр Іурга чура внзткъа хьагуш сердал. Цига немций хелараж тийшар Халухаев.

— Соца воагІарга пхи сагІ. — Хьаэца автоматаш, гранаташ! Сона тІехьа доала! Таташ ма делаш!

ІокІал а даьнна ваІ, пиъ бетонах яь ни! хьайийла фонарь хьекхача сагІ вац: дІахо а даха кІалагІьяр хьайийллача немций ба. Гранаташ чутеха пхьа юнь яьлча, урагІа дахийта култаш а долаш гучабаьлар фашисташ. Нис вар уж.

Иштта бохабир рацин радиопередатчики йола связисташ багІа моастагІий бІи. Штабе дІабахийтар есараш.

ДІахо кхычар санна карахача рейха цхьан колонна тІа ший тайпан пІи дІа а язъеш Берлине хиннав Халухаев. ТІаккха Чехословаке патриоташта новкъостал де Праге дІадахад цар тІема дакъа, юхебиса фашисташ дІабаха. Укхаза Чехословаке деззаьд цар Котазон дий.

Цул тІехьагІа тІема новкъостаща Іадина е йийша ший мехка цІавенав Халухаев Берса Махьмад. Москозски областерча Коломна яхача городе хьахкавьчав из. Укхаза къахьега волавенна иов. Халухаев. Юххьанца еза - йоккхий станокаш еча заводе болх баьб финансово-сбытовой отдела начальник волаш. Болх беwше а чакхъяьккхай финансово - экономически институт. ТІехьарча хана Коломенски завода директора заместитель ва Берса Махьмад. Укхаза бокхьоица хьакхьар ший организаторски денал. беррига ний машара тІишлоний гІулакхашта дІа а луш.

КІезига хиннавац из доазол арахьа командировке: Финлянде, Японе, Франце, Польше, Германе Федеративни Республике. Доазол декъа дукхача фирмашна советски оборудовани дІаяхьийтара дешаш къесташ хиннав. Дукхаза а тайп-тайпарча фирмашка пресс - конференцешка дакъа лаьцад цо.

Къаьстта белгала даьлар цунна ший 60 шу дизар дедеш хиннa 1974 шу. Вахча дийнахьа деза 60 шу дизарна даькъала вуwаш Іалахьмате дукха письмош, адресаш, дагалоацама совгІаташ кхахьийтар цунна.

— Станкостроительни инструментальни промышленноста министра, машинашъерий профсоюза Центральни Комитета секретара дайтар станкостроительни инструментальни промышленноста Министерства адреси, «Социалистически яхьа отличник» яха знаки. Цунна адресаш делар: еаси уникальни станокаш ерий Кертерча Управлене, «Станколит» яхача Ерриссоюзни объединене. Московски областной совнархоза кхычахьара.

Заводе къона тІехье хьалкхеяра бола боккха общественни болх баьб цо. Из бахьан цунна енний Советски Союза Маршала С. Буденнен инарал-майора В. Головкинен кулгаш яздаь йола ДОСААФ ЦК Сийлен грамота.

Повкхача дега йІоахалца заводнанаша пенсе вала-вавьккхачул тІехьагІа Грозне цІавоагІа из. Укхаза а де хІама доацаш висай коммунист-общественник. ХІанз массехк шера «Красный молот» заводе технологически оборудоване мастер волаш а тІема - патриотически балха юкъе дизза дакъа лоацаш а ва Халухаев Берса Махьмад.

С. ВОРОНИН.

МОСКВА. Чертановерча шурий завода - автомата продукци дІабарахьежача атта йовзаргйолаш я. Шура, тІоа, кефир заводо арахец бигъ са болча кавхата упаковкашка йолаш. Цу тайпара форма юкъейоалаяро торо хилийтай ерригача технологически процессашта, погрузочно - разгрузочни балхашта, транспортни операцешта механизаци автоматизаци е. Еррига процессаш, шура хьаэцаргера дена расфасовнигеи продукци дІаяхьийтаргеи кхачаяица яраш, центральни пультагара управлени еш лелаю укхаза.

СУРТА ТІА: комбината дякагІьярех йола оператор Самодурова Надежда шура чуйоттача лине тІа.

Р. ДЕНИСОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Ашугий цІей

Вахаре керда советски пІейни обрядаш юкъейоалаяра практике дика гІулакх хиина дІаэттад фольклора республикански цІей чакхдаккхар. Укх деноwка Грозненски районерча Йоккхача-АтагІа чакхдаьлар КПСС XXVI съездан СССР юрта боахама балхахочун Денней хетадаь дола аргІанара цІей.

Жюре къоастабир дагІбола доакъошхой. Царех ба: Урус - Мартанерча къамара халкъа малеш дІалекха пенсионер Мыдиев Хожа, халкъа халхара ашараш лоэтеш хиина Серженъ-Юртара пенсионер Дашаев Баудин. вохчийн гІалгІайн халкъа ашараш дІалекха Назрановски РДК концертмейстер Евлоева Рая. боккхийча никъа беламе халхар даь Комсомольское яхача юртарча культура ЦІен балетмейстер Абдусаламов Султани Денисултанова Іайкан. Ножай - Юртара вокальни группа, гІалгІай халкъа иллеш дІаьхьна ПхьилекъонгІий-Юртарча культура ЦІен художественни кулгалхо, Нохч - ГІалгІай АССР культура заслуженни балхахо Медов Мустафа кхыбараш.

Дика чакхдаьлар цІей. Ала доагІа, къахьегамхой коммунистически а эстетически а сакхетам лун кхебара ио дикка дакъа лоацаргда, аьнна.

Сийлен хьаший болаш цу пІейна юкъе хакъа лоацаш бар КПСС обкома пропаганда и агитаци заведующе заместитель Р. М. Нашхоев, СССР халкъа артист Эсамбаев Махьмуд, РСФСР халкъа артист Дагаев Валид, КПСС Грозненски райкома секретараш — В. И. Ворожкини Л. А. Насуханован, поэт Сулейманов Ахьмад, тІема а къахьегама а ветеранаш.

З. АБДУРАХМАНОВА.

1980 шера 17 октябре 17 сахьат даьлча Грозне театрально-концертни зале хургья Грозненски механизаци техникума 50 шу дизара хетаь торжественни собрани.

Собране хьах техникума хьехархой, балхлой, къахьегама ветеранаш, техникум чакхъяьккхинарш.

ТЕХНИКУМА ДИРЕКЦИ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — Іуйранара гимнастика.
9.15 — «Юха кІентий, зурманчаш!».
9.45 — «БІаргаш дийна музыканте». Художественни фильм.
11.00 — Молдавски ССР Гостелерадио зера концерт. Кистедаьлча — кердадараш.
14.00 — Кердадараш.
14.30 — Социалистически мехкий документальни фильмий программа.
15.40 — «Шахматни школа».
16.00 — М. Глинка. Покхха секстет.
16.35 — «Баумановцы». Телевизиони документальни фильм.
17.25 — «Къоанбарий кхоллам».
17.55 — «Малхаций ленински университет». «Социалистически экономикана вахал дар». Передача дІахьу СССР члена-корреспондента Н. Г. Бунича.
18.30 — «ХІара сурта тІа — шахта».
18.45 — «Тахан дуьне тІа».
19.00 — «Іалман вахар».
19.30 — «Хьалхара курьерь». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.45 — Хоккейх йола СССР чемпионат «Спартак» — «Крылья Советов». Перерыве «Тахан дуьне тІа» ший информационни выпуска.

II ПРОГРАММА

8.00 — Перехачай программа.
9.00 — «Шоана, дахь-новиш!».
9.30 — М. Ю. Лермонтов. «Вай хенара турпал».
9.55 — Иоган Себастьян Бах.
10.05 — Немецкий мотт.
10.35; 11.35 — Географи. 7 класс.
11.05 — ПТУ дешархошта. Юкъера биологи.
12.10 — Студенташта - заочникашта. Физика. 3 курс.
13.25 — Философи — Зительа болх.
14.15 — Подготовительни отделене дешархошта. Физика.
14.45 — Хьо лениински библиотека.
15.15 — Режиссера искусство. 2 передача.
16.05 — «Лазар а ве оамал».
16.25 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла».
16.45 — Киножурнал.
16.55 — КПСС XXVI съезда накъаланкаш! Іалман хадарашта аттестаци еага илоналлкхеи лоархІаме гІуллак.
19.30 — «Мехкаьттен Іаламе». Іалман - популярни фильм.
19.40 — «Массаза кийча» назарко Х.-Б. Мутазиев ваь 70 шу дизара (гІалгІай меттала).
20.10 — «Вийса дІаьчаьла хийла шуш, бераш!».
20.30 — «Шун кхалатий деноршч». Концерт.
21.00 — И. Брамс. Концерт.

21.40 — «Пикфорд Мэрис бlаьрге барта». Художественни фильм.

17 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.30 — Іуйранара гимнастика.
9.15 — «Хьахаре» турпаш. Художественни фильм.
10.40 — «Ганкарен гарторее [illegible]». [illegible]
11.30 — Кердадараш.
14.30 — «Іуйре [illegible]». Документальни фильм.
15.40 — Джон Рид. [illegible]
16.35 — Москвера эрсий халкъан инструментий концерт.
17.00 — [illegible]
17.30 — [illegible] Мультфильм.
18.45 — «Тахан дуьне тІа».
19.00 — Хоккейх бола СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Рига).
21.00 — «Ха».
21.45 — «Эрмитаж». Рембрант.
22.15 — «Тахан дуьне тІа».
22.50 — Концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Перехачай программа.
8.05 — [illegible] фильм.
8.35; 12.00 — История. 4 класс.
9.00 — [illegible]
9.30; 11.00 — «Гур-эмир». [illegible]
10.05 — Английски мотт.
10.35; 11.00 — [illegible] 2 класс.
10.55 — КПСС XXVI съезда накъаланкаш! [illegible]
12.10 — Студенташта-заочникашта. Лакхара математика. 1 курс.
13.25 — [illegible]
14.15 — [illegible]
14.45 — [illegible]
15.05 — [illegible]
15.25 — [illegible]
18.00 — «Пират». [illegible]
20.00 — [illegible]
20.15 — [illegible]
20.45 — Телевизионни документальни фильм.
21.00 — Хоттаминашан. Концерт.
21.40 — [illegible] 1—2 серел.

РАДИО

16 ОКТЯБРЬ

6.00 — «Юрт» гІуллакхаш проблемаш» (гІалгІай меттала).
6.35 — Хоамаш.
7.10 — Республиканские газетий обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Советски Эскара салтий ... концерт» (гІалгІай меттала).
9.15 — [illegible]
9.35 — Ашараш (эрсий меттала).
9.45 — [illegible]
10.00 — [illegible] Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
10.01 — «Литературни Нохч-ГІалгІайче» (гІалгІай меттала).
10.20 — Ашараш (гІалгІай меттала).
10.30 — КПСС XXVI съезда накъаланкаш. «Коммунисташ хьалхарие». Шалински совхоза партькома секретара А. Чинтаева беседа (эрсий меттала).
10.45 — Партийни организацешкара отчетни хоржамаш (гІалгІай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.

18.00 — «Атеист» яха радиожурнал (нохчий меттала).

17 ОКТЯБРЬ
СЪЕЗДА СИИНА ЙОЛЧА ВАХТЕ—ГУДЕРМЕССКИ РАЙОН

8.40 — [illegible]
9.15 — Съездагара съездага. «ГІадбуга кураманаш» (нохчий меттала).
9.35 — «Пятилетка вина хьалхе». Гудермесски вовсаи лелаерех дола дош (эрсий меттала).
9.45 — «Алька магистралей мастераш» (эрсий меттала).
17.11 — «Дего къоабалдар». Очерк (нохчий меттала).
17.26 — Концерт (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.
18.00 — «Боахочун вахар». Радиогазета (гІалгІай меттала).

Хаоттам

Тахан республике гІоалеи Грозне кІезиг-дукха морхаш а йолаш, йоачаи а йоацаш, Іуйрийна цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбоалехьара секунде 3—8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеп фегара температура республике 10—15. Грозне 13—15 градус йовхал йолаш хилен тарлу.

Кхоана кунцалуш морхаш а йолаш, йоачаи а йоацаш, цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагІорашкахьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсанна — —2 +3 градус, дийнахьа +10 +15 градус йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

СПОРТ

КХОАЧАШЪЯЬЙ ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА КЛАССА МАСТЕРИЙ НОРМА

Укх деноwка Ленинграде чакхъяьлар шоаза Советски Союза Турпала, СССР летчика - космонавта, СССР спорта заслуженни мастера Волкова Владислава сийна йола акробатий дунен халкъашта юкъера кийслагІа спортивни яхьаш. Цига дакъа лоацаш бар Болгарера, Венгрера, Германски Демократически Республикера, Ирландера, Польшера, Советски Союзера акробаташ.

Цига хиннача программа верхІ хьисапах хьалхара моттигаш яьхар вай мехкарча спортсменаша.

Іалаьмате зйха толамаш даьхар цу яьхе Нохч-ГІалгІайчера виналаша — акробаткаша Хамзатова Асиси, Бабина Иринаси. Шиъшца кхалсаго дакъа лоацаш хиначa акробаткашта юкъе цар яьхар чемпионкай цІераш, цул совгІа, укхаза гІур кхоачашйир дунен халкъашта юкъерча класса спорта мастерий нормаш а.

А. БЕК.

ЭГГАРА НИЙСАГІА ЙОЛА ПРИБОР

— Уйла е Іомалургда вай, — аьлар ший хьалхарча уроке Александра Арсентьевнас. — Из ца йоwшо кхетаргдац историех.

Шоваткъа шу хьалха дар из. Цхьабакъда, цу хана деиз Карабуланерча № 2 йолча юкъерча школа историе хьехархо, халкъа образоване отличник А. А. Рымашевская цу ший эггара хьалхарча уроке аьннача дешашта тешаме йолаш хьайоагІа.

Комсомола кхоалагІча съезде ше къамаьл деш В. И. Ленина аьнад: «...вай школа денхарийла я кагирхошта знанеи лард йолла. коммунистически уйла йолаш уж хьалкхебе, дийша бола нах царех бе».

Коммунистически уйла йолаш уж хьалкхебе? Массала а уж гІулакхаш ший дешархошта Іомадеш хьайоагІа Александра Арсентьевна.

— Аз школе болх бечa хана деиз дукха бераш чакхдьннад са дег чу гІолла, — йовх Рымашевскаяс. — Царна знанеш енна ца Іеш, ер безам бар царех общества истори дезаш, кІоарга идейни кхетам болаш. Даьхси бизза гражданаш болаш уж хьалкхебе.

Ше болх беча укх шовткъа шера дизза ший декхар кхоачашдеш хьайоагІа А. А. Рымашевская — дего къоабаллаь тІакийца гІулакх свина из истори дезаш а цунах кхеташ а бераш хьалкхедаь вІерташ. Цхьа дика оамал я хьехархочун — ше дешархошта яла езача урокий проблемаш шерра Іомайий, уж къоастеча а шаьрьеча а бераш шоаш юкъеозаш тоайий дІахьош хилар.

Хьехархочо дувцар дего къоабалдеш, бокъонца берий дег чу дужаш деис, хала да цу предметацара берий безам айбе, аккха езача тай каре, пайда а боалаш, урок чакхъяккха, кІана аьлла истори событеши даташи хараш доалаш дац, из дешархошта политически а гражданские а кхетам бадар да.

Вахаре сона дукха нийсбеннаб, дешархошта безаш боаца хьехархой. Е дешаза, е гІулакхаца а берий безам айбеш боаца хьехархой. Хала дар дукхача шераш ка школе истори а хьийхa, берашна бувна безачa хеттах кхеташ, ший предмет дезаwе а, школа а йита дІаяха ййзача...

Александра Арсентьевнаца къамаьл деш аз дийхар дунгара: юцал сона литара хье раьза йоаташ хьай хиина урок, аьнна. Цо дийцар сона, шийн цхьан уроках шийна хийтта эхь. XIX-ча бІаьшерен Россе Іилма дегІадаро хетаьяр из урок. Йоах цо. Дика кийчьенна хиинай Рымашевская цу урока, дешархоша да а дуэгІар цунга, цхьабакъда, берий доагаш доацаш, шортта хьежача бІаргаша хьахьекхар укхаи урок сакъердаме йоацилга. Укхо юцаш йола факташ а йоахеш йола цІераш а берий дег чу йоссаш яцар. Долла хІама ниш да ле а, берашта сакъердаме яцар из урок. Школера чеча юха а Іомайир цо из урок, кхы а кхы а книжкаш справочникаш, энциклопедеш новкъостала а доаладаь, массайолча оагІорахьара техкар ший из урок. Вож урок йолайар дешархошта хьалхашка бехкала а яха: «Иштта пайда боацаш нийсъелар вай из хьалхара урок... Из урок вай ца хиинита доархІаргда вай». Укхо урок дІайолайча лера даьлар берий бІаргаш, боккхача сакъердамца ладувгІар цар Россе эггара хьалха «Архимед» яха винтови фрегат даьча сийлакь-воккхача эрсий инженерах Амосовах лаьца Александра Арсентьевнас дувцачуга. Дукха керда хІамаш хайра дешархошта гальванопластика явлени гучаяьккхача Якобех, дийна волаш санна духьал эттар дуwн тІа эггара хьалха тІема арене операци яь Пироговх, кхыбараш.

Уж тайпа урокаш йиш ца дуwш дукхача хана дег чу латт бераwта.

М. ФРОЛОВ, РСФСР школай заслуженни хьехархо.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместитела — 9-24-03; бекхтокхама секретарь — 9-24-00; отделий: партий вахара — 9-24-04; промышленностеи транспортеи — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадува шинара́чи, ерен, шоаттен деноwка

СФ00324. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске ул., 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4936.